

فصل ۲

ترسیم الگوی اساس دامن

مقدمه

با توجه به نیاز جامعه برای طراحی الگوهای جدید که متناسب با ویژگی‌های اندامی فرد است، در این کتاب از روش ترسیم الگوهای پایه (اولیه) به روش مولر استفاده شده است، این روش در الگوسازی بیش از یک قرن سابقه طراحی الگو دارد. هنرجویان با فراگیری اصول و قوانین روش مولر می‌توانند به یاری نیروی خلاقه خود طرح‌های نو و ابتکاری به وجود آورند. روش مولر الگوسازی استاندارد و بین‌المللی است و در تولیدهای پوشاک و کارخانجات کاربرد دارد. در شخصی‌دوزی نیز روش بسیار مناسب برای رسم الگو با اندازه‌های اندام شخصی است.

▲ تصویر ۱-۲

واحد یادگیری^۱

شایستگی ترسیم الگوی اساس دامن

آیا تا کنون به وظایف مدلساز دامن دقت کرده اید :

- اندام استاندارد و غیر استاندارد زنان دارای چه ویژگی ها ست؟
- تقسیم بندی تناسبات طولی و عرضی اندام در سایزهای مختلف چه تفاوت هایی با یکدیگر دارند؟
- شکل کلی دامن ها و طول قدهای آن چه نام هایی دارند؟
- در ترسیم الگوهای اساس دامن چه نکات و اصولی باید رعایت شود؟
- چگونه می توان عیوب احتمالی اندام در الگوهای اساس را برطرف کرد؟

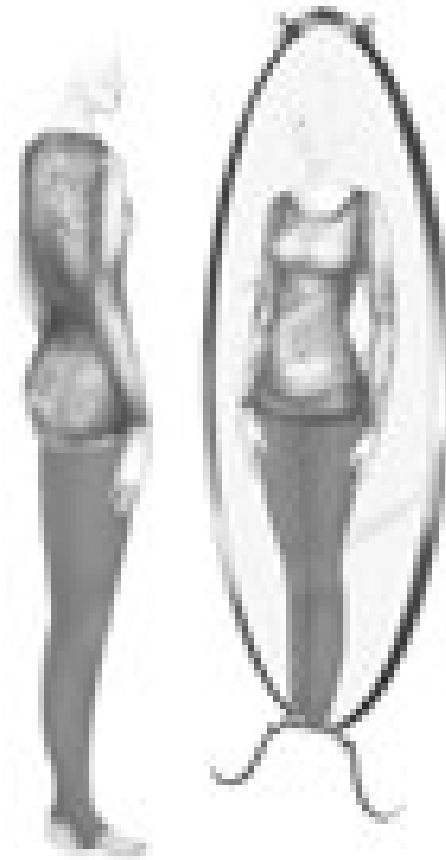
استاندارد عملکرد

ترسیم الگوهای اساس دامن با استفاده از اندازه های شخصی و سایز بندی بر اساس سفارش مشتری و مطابق استاندارد روش مولر

آیا تاکنون طرح اندام خود را بررسی کرده‌اید؟

در کدام یک از قسمت‌های اندام، بیشترین توجه را به خود جلب می‌کند؟

مقابل آینه تمام‌قد بایستید، از یک دوست برای علامت‌گذاری کمک بگیرید اندازه قد، محل سرشانه، زیربغل، کمر و خط پا را روی آینه با ماژیک مشخص کنید.

► تصویر ۲-۲

گزارش دهید

فعالیت عملی ۱

با توجه به تصویر (۲-۲) به موارد ذیل پاسخ دهید.

- دست‌های خود را از پهلوی گودی کمر قرار دهید، سپس آنها را به طرف پایین بکشید، آیا دست‌ها به محض لغزیدن از گودی کمر روی باسن انحناء پیدا می‌کند؟ یا اینکه گودی کمر با باسن هم‌سطح است؟
- فرم شانه‌هایتان چگونه است؟
- آیا عرض شانه‌هایتان با عرض باسن برابر است؟
- حالا به نیم‌رخ بچرخید. باسن و کمر شما تا چه اندازه دارای قوس یا فرورفتگی است؟

نسبت های اندام

در تصویر ۲-۳، نسبت های استاندارد بین اندام را مشاهده می نمایید.

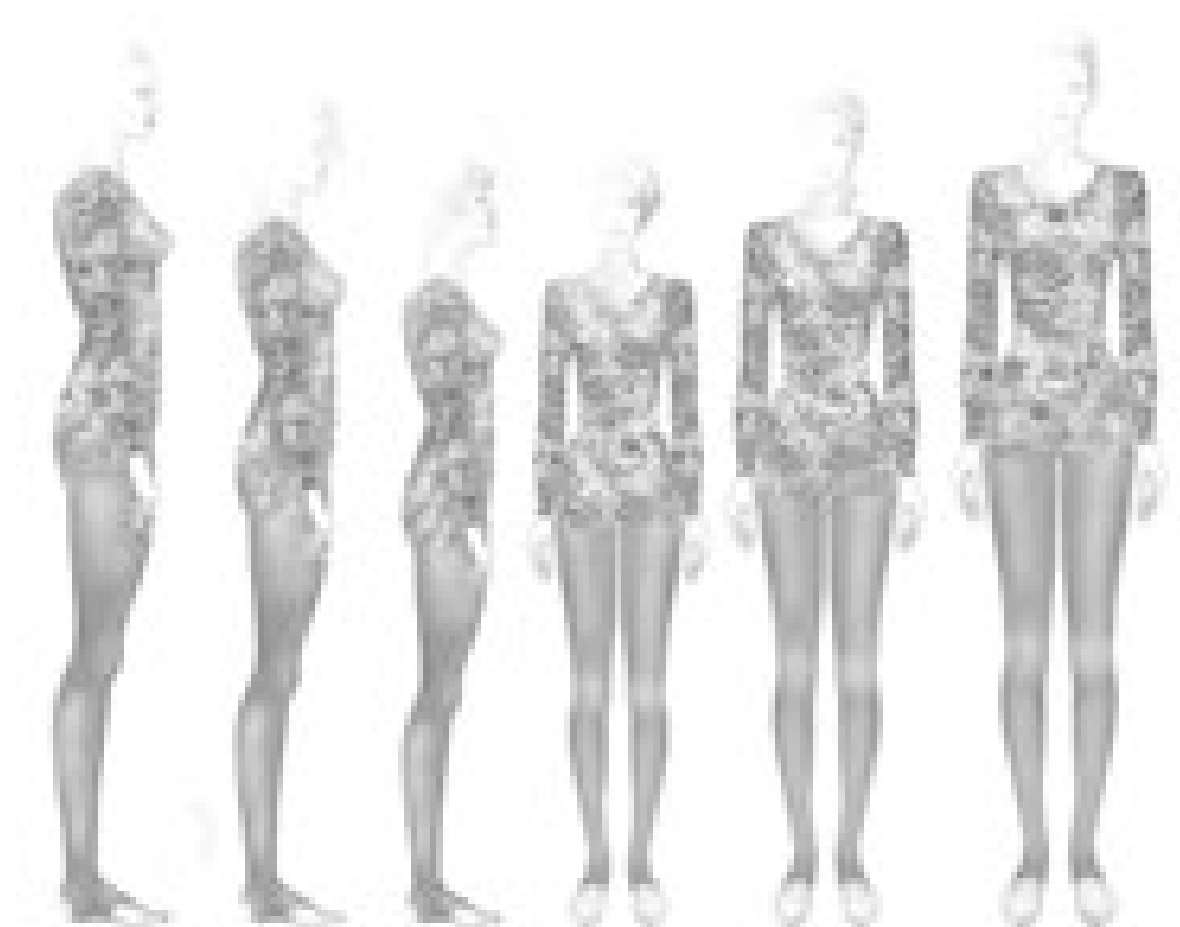
تصویر ۲-۳

گفت و گو کنید

فعالیت عملی ۲

با توجه به تصویر بالا فرم اندامی و نوع قد خود را شناسایی کرده موارد ذیل را پاسخ دهید: تصویر (۲-۳)

- آیا با تغییر طول قد انسان، سایز کمتر یا بیشتر به نظر می آید؟
- کدام قسمت های عرضی اندام (دور سینه، دور باسن، دور کمر، شانه ها...) عریض تر از قسمت های دیگر اندام است؟
- آیا فاصله بالاتنه (قسمت فوقانی بدن) با پاها (قسمت تحتانی بدن) برابر است؟ در صورت پاسخ منفی کدام قسمت بلندتر یا کوتاه تر است؟
- آیا کمر دارای گودی مناسب است؟

▲ تصویر ۲-۴

قد بلند	قد متوسط	قد کوتاه	قد کوتاه	قد متوسط	قد بلند
قد در حالت نیم رخ			قد در حالت تمام رخ		

▲ قد کوتاه زنانه

طول قد کوتاه‌تر
از ۱۵۷ سانتی‌متر

▲ قد متوسط زنانه

طول قد
۱۵۷-۱۶۵ سانتی‌متر

▲ قد بلند زنانه

طول قد بلندتر
از ۱۶۵ سانتی‌متر

اندازه‌های اندام در سنین مختلف

آیا اندام زنانه در سنین مختلف با یکدیگر متفاوت است؟

آیا تاکنون به فرم اندام زنان از سنین نوجوانی تا میانسالی دقت کرده‌اید؟

تمام مؤسسات تهیه الگوهای آماده اندازه‌های استاندارد خود را حداقل در چهار گروه سنی زنانه آماده می‌کنند.

▲ تصویر ۵-۲

▲ اندام زنانه

قد شبیه اندام دخترانه است، با این تفاوت که برجستگی سینه پایین‌تر از خط اصلی سینه و برآمدگی ران و باسن بیشتر است.

▲ اندام دخترانه

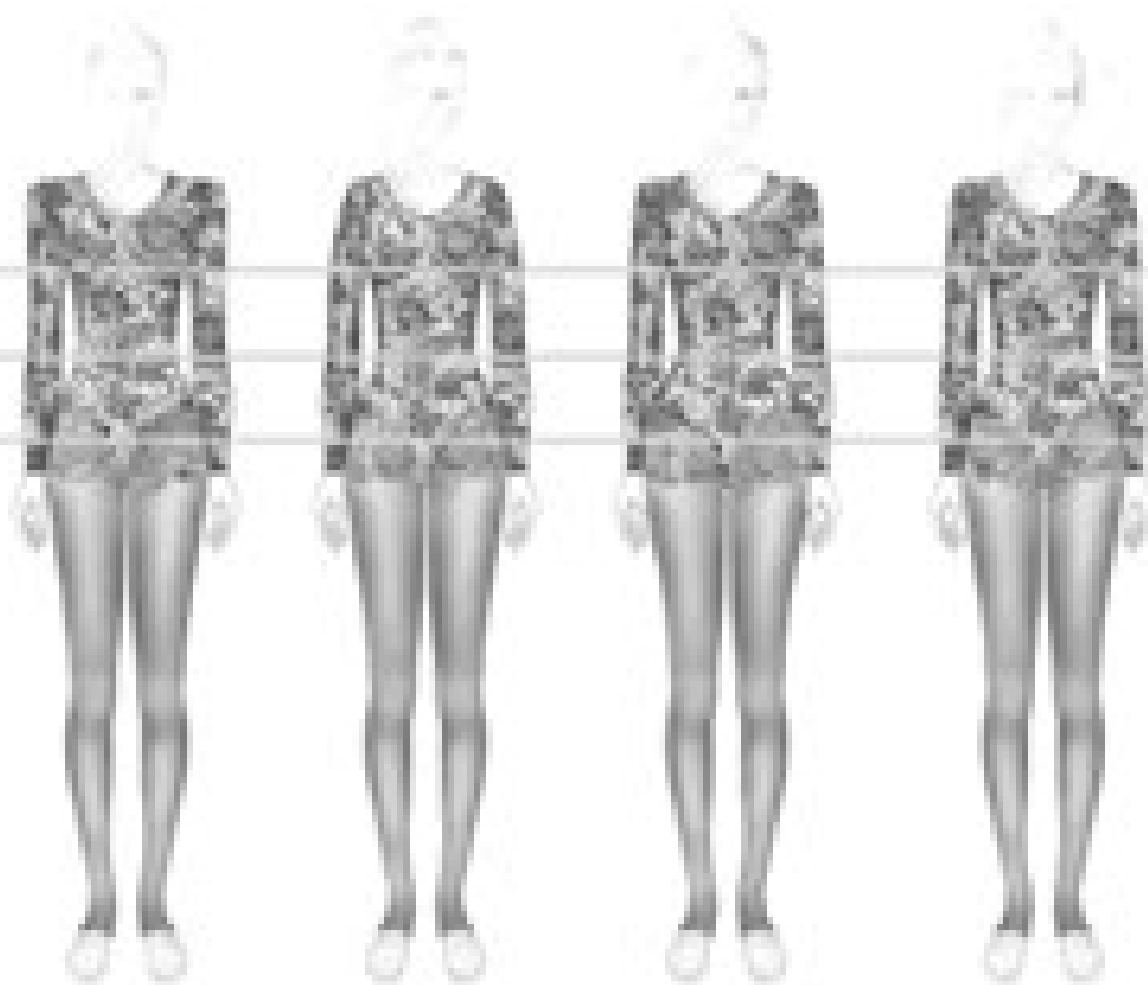
حد میانگین فرم‌های اندامی زنان است. فرم اندام کامل شده ولی کشیده و خوش فرم است.

▲ اندام جوان

نوجوانانی که به حد رشد رسیده‌اند گودی کمر بیشتر شده ولی بالاتنه پشت کوتاه است.

▲ اندام نوجوانی

مرز بین جوانی و کودکی است. خطوط کمر و سینه روی خط اصلی قرار نمی‌گیرد. سینه دارای برجستگی و همچنین گودی کمر، کم است.

▲ تصویر ۲-۶

▲ شانه‌های پهن

.....
.....
.....
.....
.....
.....

▲ شانه‌های باریک

.....
.....
.....
.....
.....
.....

▲ باسن و سینه بزرگ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

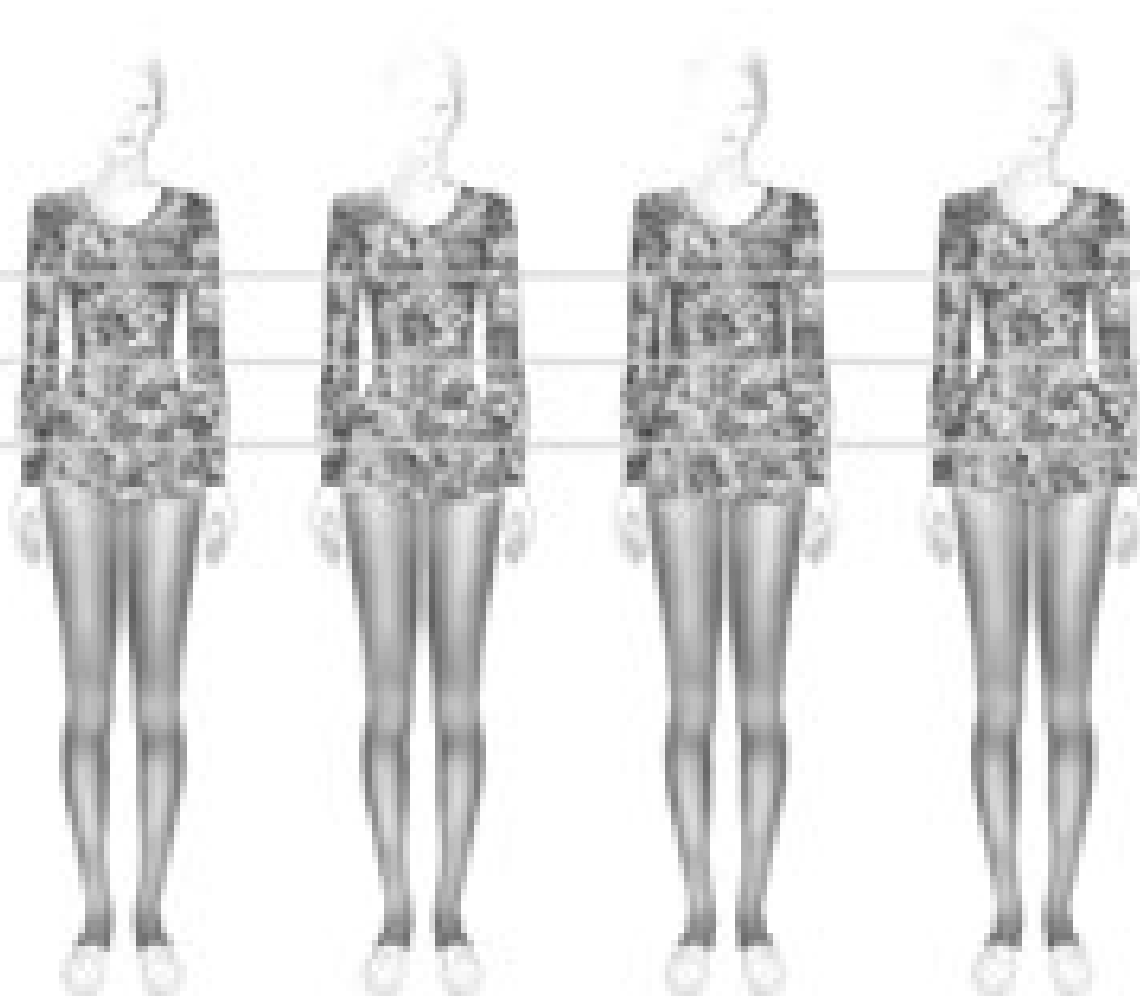
▲ اندام متناسب:

فاصله کمر تا خطوط
سینه و باسن به یک
اندازه بوده و دور باسن
کمی از دور سینه بزرگتر
است.

فعالیت عملی ۳

- با توجه به ویژگی‌های اندام متناسب در حالت تمام‌رخ مشخصات هر کدام از اندام (نامتناسب) را با توجه به تصاویر بنویسید (تصویر ۲-۶).

▲ تصویر ۲-۷

▲ بالاتنه کوتاه

.....

.....

.....

.....

.....

.....

▲ بالاتنه بلند

.....

.....

.....

.....

.....

.....

▲ کمر پهن

.....

.....

.....

.....

.....

.....

▲ باسن بزرگ

.....

.....

.....

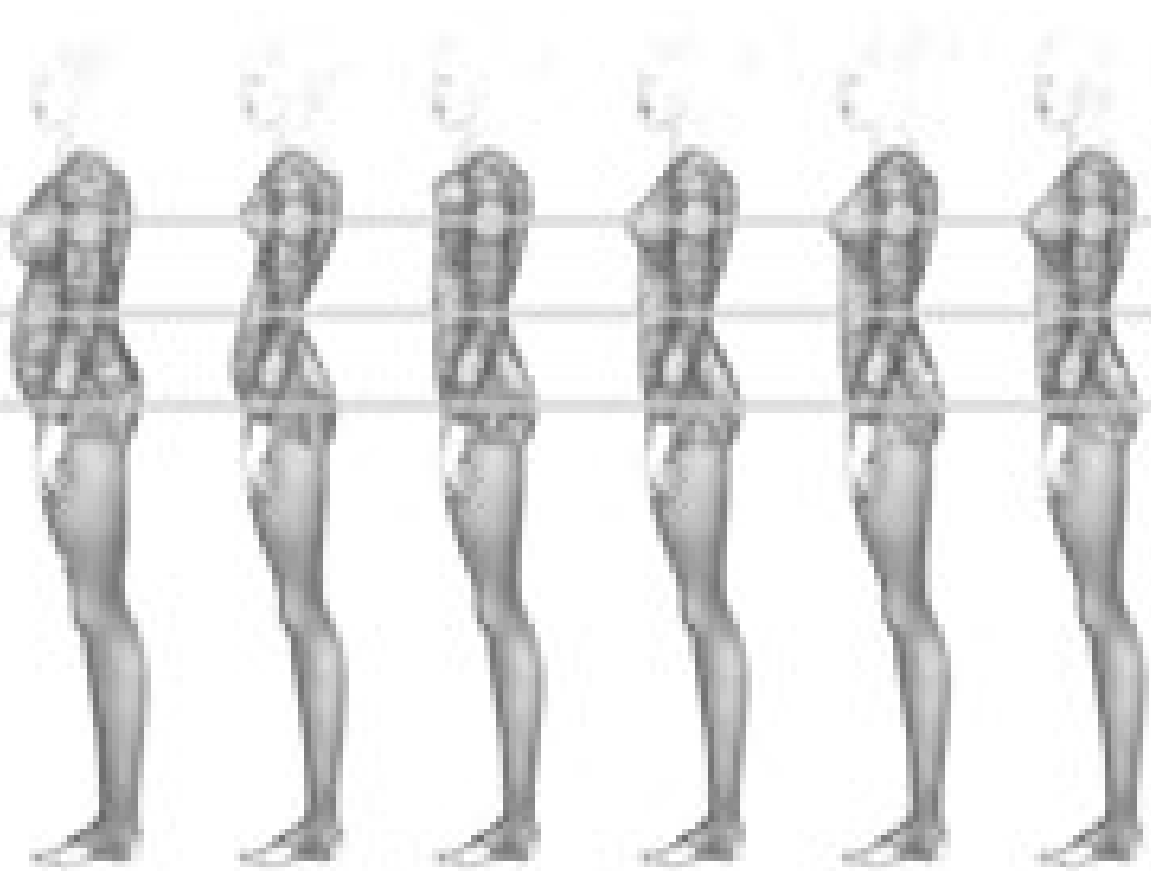
.....

.....

.....

فعالیت عملی ۴

- با توجه به ویژگی‌های اندام متناسب در حالت تمام‌رخ مشخصات هر کدام از اندام نامتناسب را با توجه به تصاویر بنویسید (تصویر ۲-۷).

▲ تصویر ۸-۲

▲ اندام متناسب:	▲ بالاتنه کوتاه	▲ بالاتنه بلند	▲ قفسه سینه برآمده	▲ پشت برآمده	▲ اندام چاق
در حالت نیمرخ فرورفتگی	.....	.....	.....	.....	.....
کمر و باسن استاندارد	.....	.....	.....	.....	.....
است. در قسمت جلوی	.....	.....	.....	.....	.....
بدن، سینه و در قسمت	.....	.....	.....	.....	.....
پشت بدن، باسن نسبت به	.....	.....	.....	.....	.....
سایر اندام برجستگی دارد.	.....	.....	.....	.....	.....

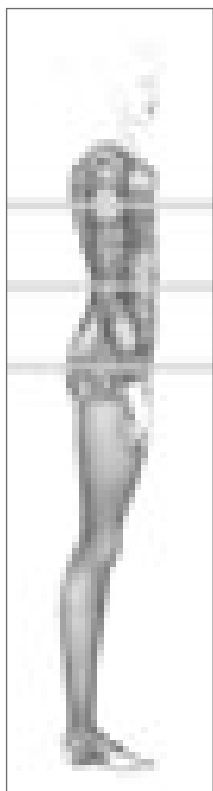
فعالیت عملی ۵

- با توجه به ویژگی‌های اندام متناسب در حالت نیمرخ مشخصات هر کدام از اندام نامتناسب را با توجه به تصاویر بنویسید (تصویر ۸-۲).

تمرین مرحله اول

۱- جمله‌های زیر را با دقت بخوانید، مقابل جمله‌های صحیح کلمه «درست» و در مقابل جمله‌های غلط کلمه «نادرست» و در زیر آن جمله صحیح را بنویسید.

- در اندام متناسب (استاندارد) زنانه دور باسن کمی از دور سینه بزرگتر است. ....
- عرض شانه پهن تر از عرض باسن است. ....
- در اندام نوجوان خطوط کمر و سینه روی خط اصلی قرار می‌گیرد. ....
- قد زنانه بلند کمتر از ۱۶۵ سانتی‌متر است. ....

۲- با توجه به تصویر روبه‌رو به پرسش‌ها پاسخ دهید:

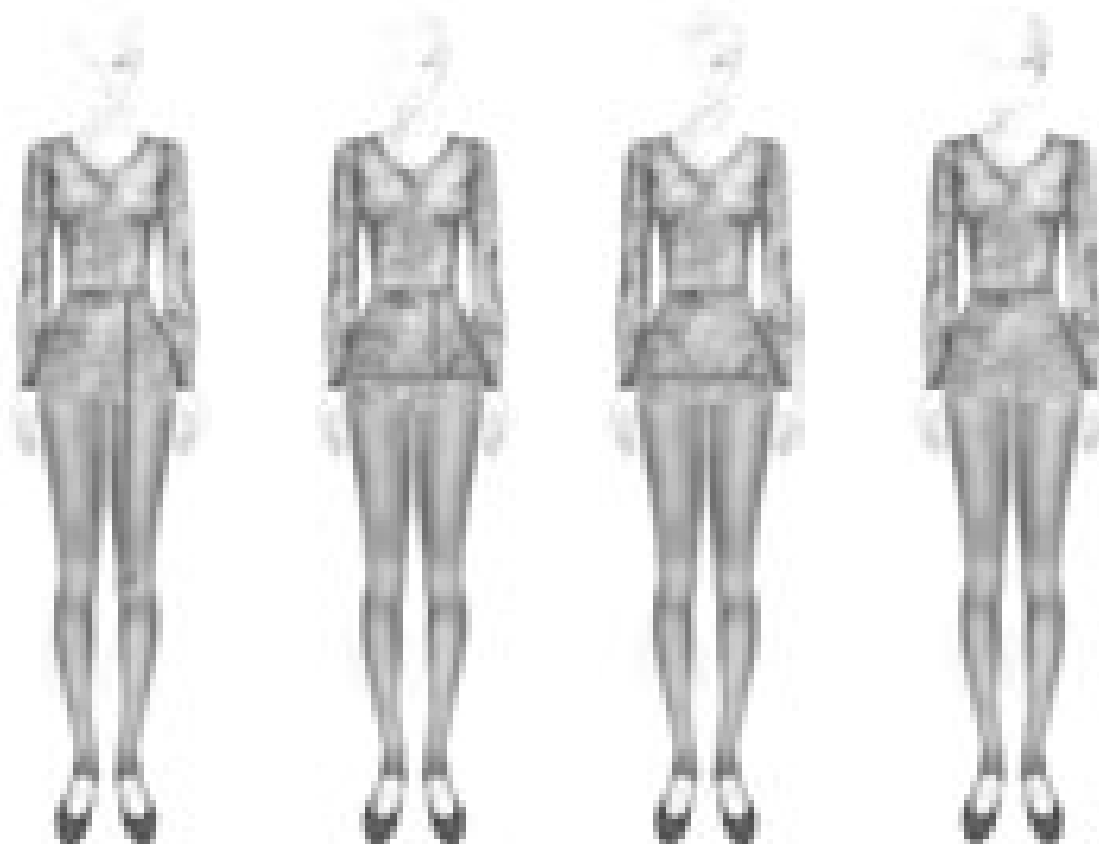
- قد بالاتنه پشت ..... از حد استاندارد است.
- خط تیره پشت و باسن در یک ..... قرار نمی‌گیرد.
- خط پهلوی در دامن به کدام سمت متمایل است؟
.....

۳- سؤالات زیر را بررسی کرده و پاسخ دهید:

- حداقل ۵ نفر با تناسب اندامی متفاوت را اندازه‌گیری کنید.
- جدولی از اندازه‌های گرفته شده تهیه و مقایسه کنید کدام قسمت (دور باسن، دور کمر) از جدول سایزبندی مولر کوچک‌تر یا بزرگ‌تر است.
- طول قد این افراد در کدام یک از سه گروه قرار می‌گیرد؟

اندازه‌گیری روی اندام (دامن)

پس از شناخت انواع فرم‌های اندامی، برای رسم الگوی دامن باید اندازه‌های لازم را در جدول تعیین شده یادداشت کنید.

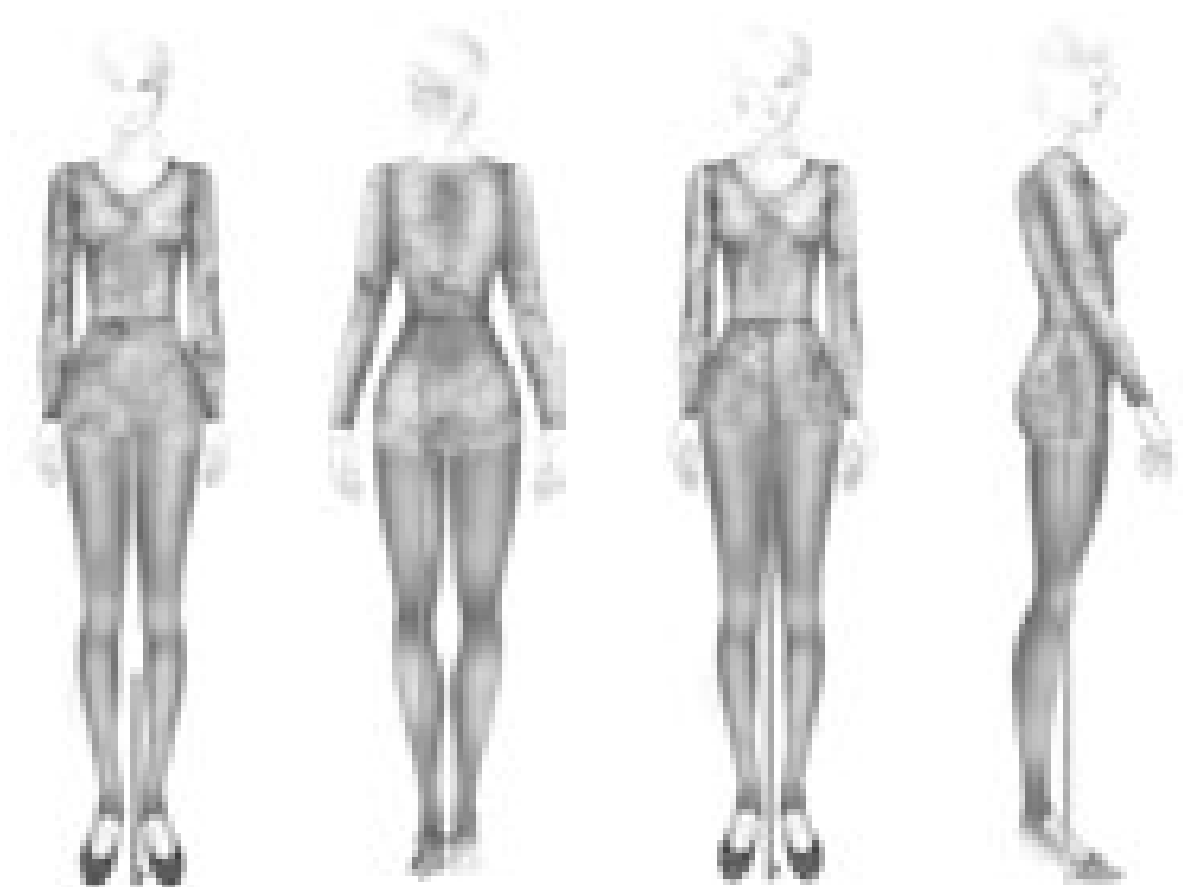

▲ تصویر ۹-۲

▲ دور کمر:	▲ دور باسن:	▲ بلندی باسن:	▲ قد دامن:
متر را در گودی کمر	متر را در خط پهلوی در	از لبه نوار کمر تا	از لبه نوار کمر روی
قرار داده و دور کمر	برجسته‌ترین قسمت	خط باسن بزرگ را	بالا تنه را اندازه
را اندازه بگیرید.	باسن قرار دهید.	اندازه بگیرید.	بگیرید.

فعالیت عملی ۶

- آیا می‌دانید برای ترسیم الگوی دامن چه قسمت از اندام را باید اندازه بگیرید؟
- برای اندازه‌گیری دقیق، با راهنمایی هنرآموز یک نوار باریک به دور کمر بسته و روی سطح صاف بایستید و اندازه‌گیری کنید. (روبه روی یک آینه اندازه‌گیری کنید).
- یک نوار نخی باریک را روی فرورفتگی کمر ببندید، ابتدا نوار را محکم بکشید تا دقیقاً در محل فرورفتگی کمر قرار گیرد، سپس گره را محکم کنید. با دو دست نوار را در پهلوی کمر بغلتانید تا کاملاً در گودی کمر قرار گیرد (تصویر ۹-۲).

▲ تصویر ۱۰-۲

▲ فاصله لبه دامن تا زمین:

از لبه دامن روی خط مرکزی
جلو را تا زمین اندازه بگیرید.

▲ قد پشت تا زمین:

از لبه نواری که به کمر
بسته اید روی خط مرکزی
پشت تا کف زمین را اندازه
بگیرید.

▲ قد جلو تا زمین:

از لبه نواری که به
کمر بسته اید روی
خط مرکزی جلو تا کف
زمین را اندازه بگیرید.

▲ قد پهلوی تا زمین:

متر را در گودی
کمر قرار داده و روی
خط مرکزی پهلوی
تا کف زمین را اندازه
بگیرید.

جدول ساینزبندی (مولر)

سایزهای زنانه - نرمال، قد یکسان (بلندی تمام قد ۱۶۴ سانتی متر)

۶۰	۵۸	۵۶	۵۴	۵۲	۵۰	۴۸	۴۶	۴۴	۴۲	۴۰	۳۸	۳۶	۳۴	۳۲	معرف ساینزی
۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴	قد
۱۳۱	۱۲۴	۱۱۷	۱۱۰	۱۰۳	۹۶	۸۹	۸۲	۷۸	۷۴	۷۰	۶۷	۶۵	۶۳	۶۱	دور کمر
۱۵۰	۱۴۴	۱۳۸	۱۳۲	۱۲۶	۱۲۰	۱۱۴	۱۱۰	۱۰۶	۱۰۲	۹۸	۹۴	۹۰	۸۷	۸۳	دور باسن
۶۹	۶۸	۶۷	۶۶	۶۵	۶۴	۶۳	۶۲	۶۱/۵	۶۱	۶۰/۵	۶۰	۵۹/۵	۵۹	۵۸/۵	قد دامن
نتیجه بلندی بالاتنه پشت + قد دامن بر اساس مدل															قد لباس

فعالیت عملی ۷

- اندازه‌های گرفته شده به وسیله متر را در جدول یادداشت کنید و با جدول ساینزبندی تطبیق دهید:

نام:	تاریخ اندازه گیری:	مشخصات اندام:
اندازه گیری روی اندام (اصلی و فرعی)	اندازه گیری	
	شخص	جدول ساینز
۱	بلندی تمام قد	
۲	دور کمر	
۳	دور باسن	
۴	بلندی باسن	
۵	قد دامن از جلو	
۶	قد پهلوی تا زمین	
۷	قد پشت تا زمین	
۸	فاصله لبه دامن تا زمین	

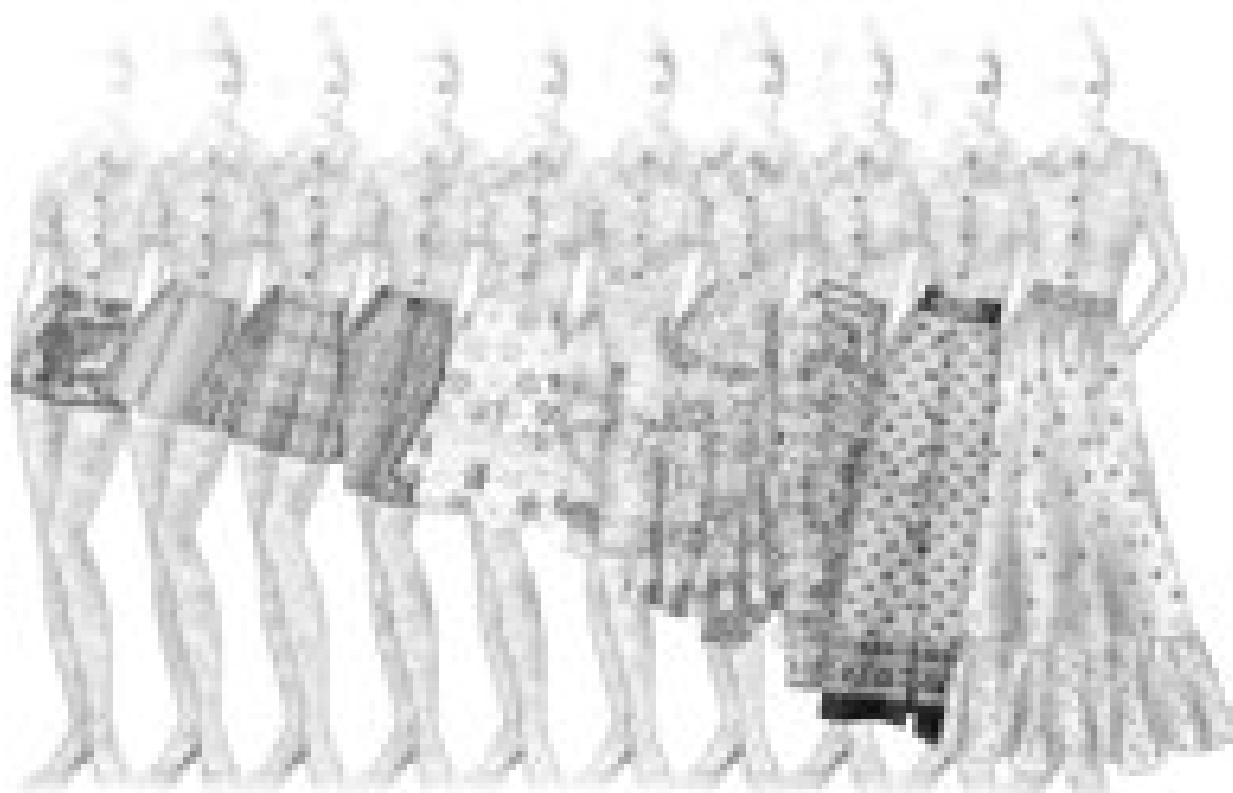
* برای دیدن جداول ساینزبندی مولر در اندام‌های مختلف زنان به کتابچه همراه هنرجو مراجعه کنید.

آیا ابزار ترسیم الگو و کاربرد آنها را می دانید؟

- به نظر شما کدام یک از ابزار در تصویر (۱۱-۲) در ترسیم الگو استفاده می شود؟
- کاربرد هریک از این ابزار در ترسیم الگو چیست؟
- ◀ متر: به منظور اندازه گیری اندام، پارچه و الگو
- ◀ خط کش ساده و معمولی: ترسیم خطوط
- ◀ گونیا: گونیا کردن زوایا و خطوط کوتاه تر
- ◀ پیستوله خیاطی: ترسیم خطوط منحنی الگو
- ◀ خط کش منحنی مخصوص دامن: ترسیم انحای پهلوی دامن
- ◀ کاغذ الگو: گراف، سفید تحریری و کاغذ پوستی
- ◀ رولت: به منظور روگذاری و انتقال طرح روی کاغذ یا پارچه
- ◀ قیچی کاغذ: مخصوص برش کاغذ
- ◀ مداد: مداد HB
- ◀ سوزن ته گرد: مخصوص کاغذ
- ◀ چسب: چسب های مایع، نواری به منظور وصل کردن قطعات الگو
- ◀ درفش یا سوراخ کن: برای علامت گذاری روی کاغذ الگو

▲ تصویر ۱۱-۲

دامن بسیار کوتاه

دامن کوتاه مینی (تنیس)

دامن کوتاه

دامن بالای زانو

دامن روی زانو

دامن زیر زانو (شانل)

دامن میدی

دامن ماکسی

دامن تا قوزک پا

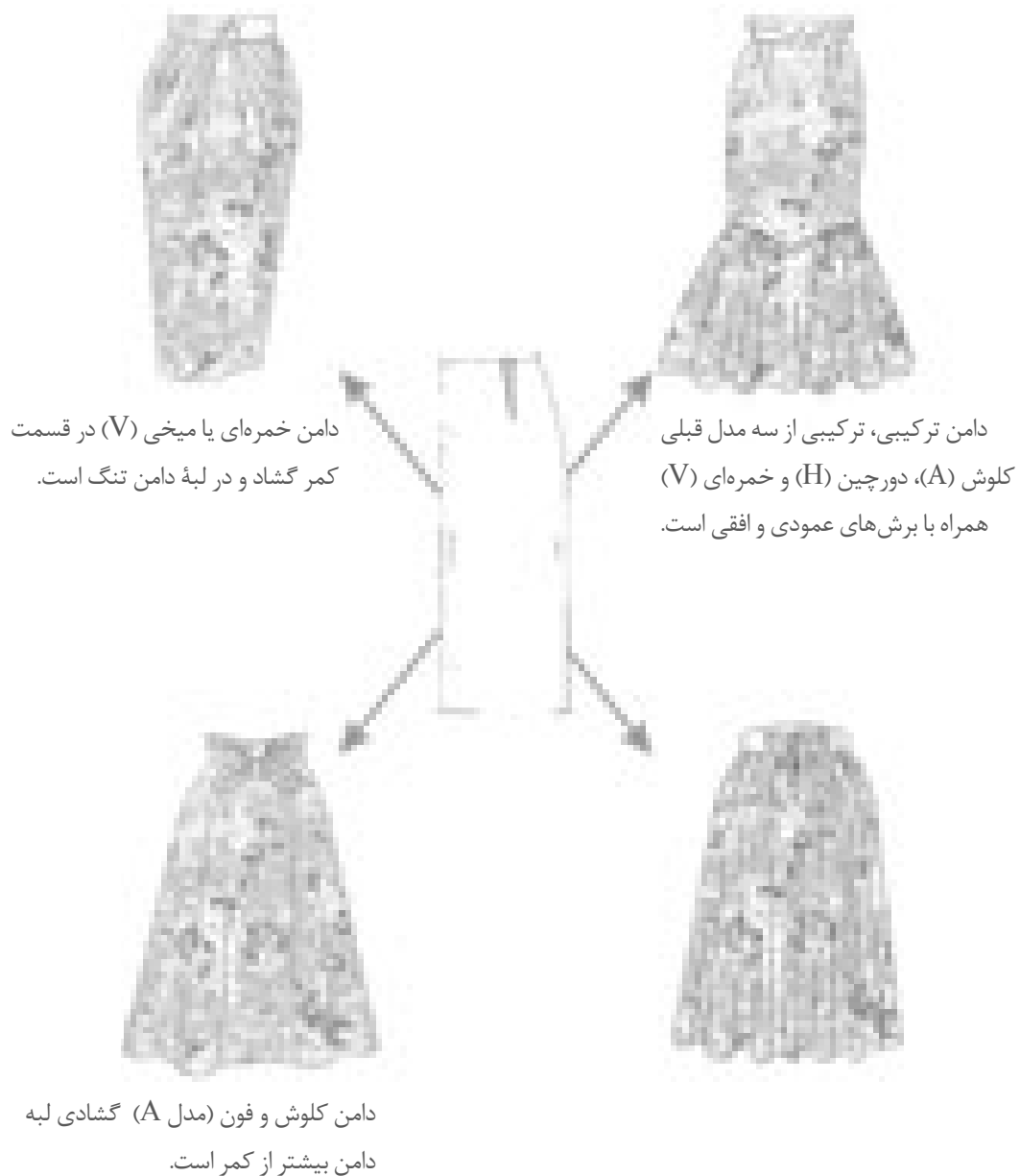
دامن بلند تا زمین

▲ تصویر ۱۲-۲

فعالیت عملی ۸

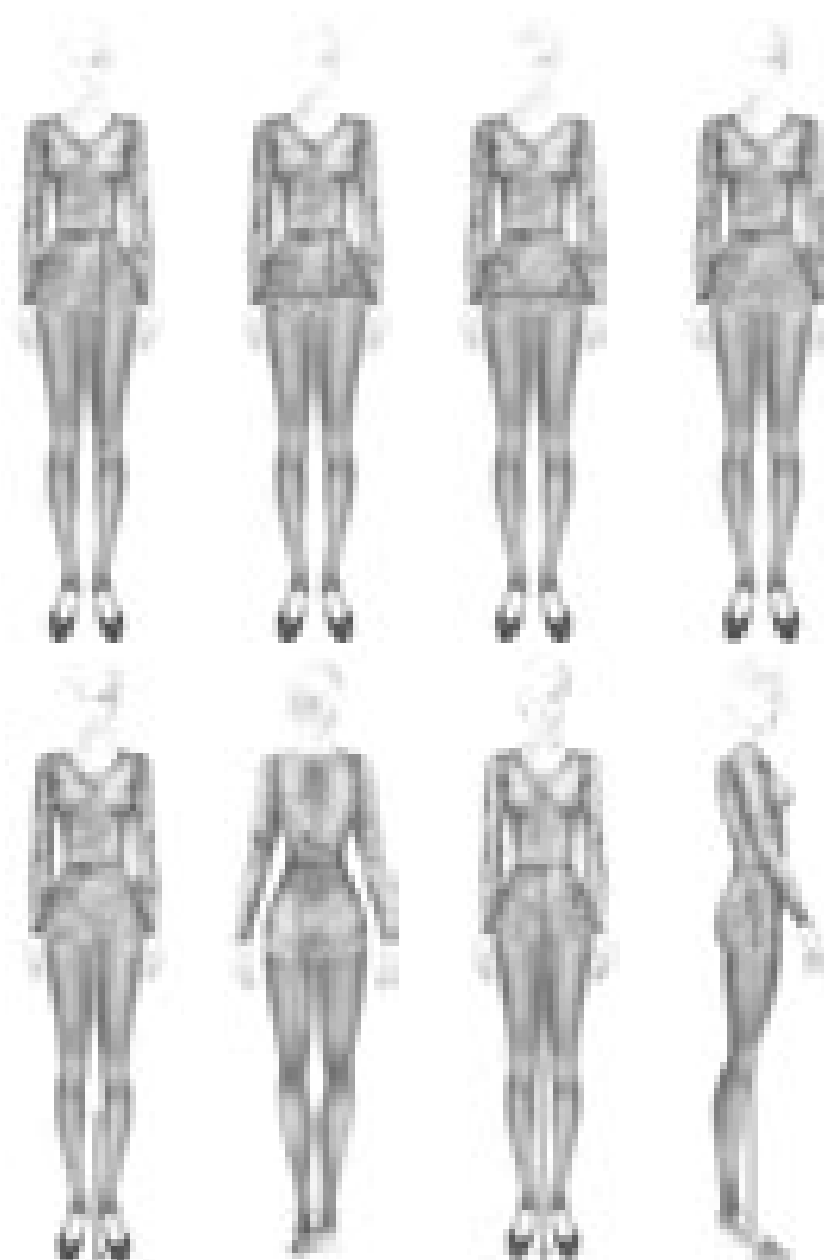
- با توجه به تصویر (۱۲-۲) انواع دامن را به چند دسته می‌توانید تقسیم کنید؟
- آیا طول قد دامن‌ها تأثیری در مدل آن دارد؟ طول قد دامن‌ها در کدام قسمت تحتانی بدن (پاها) قرار می‌گیرد؟

▲ تصویر ۱۳-۲

■ تنوع در برش دامن مدل‌های متفاوتی را به وجود می‌آورد، ولی می‌توان تمام مدل‌ها را در چهار گروه اصلی با تغییراتی در الگوی اساس اولیه دامن ترسیم کرد.

با توجه به تصاویر بالا ، نام هریک از اندازه گیری های دامن را بنویسید.

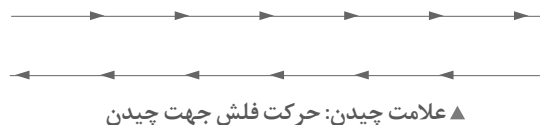
علائم قراردادی ترسیم الگو

■ به نظر شما علائم و خطوط ترسیم شده روی تصویر (۱۴-۲) نشان دهنده چیست؟

■ آیا می‌توانید هر کدام از این علائم و نشانه‌ها را دسته‌بندی کنید؟

این علائم قراردادی، در ترسیم الگو ما را در شناخت صحیح‌تر الگو راهنمایی می‌کند،

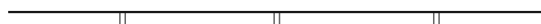
این علائم، خطوط و نشانه‌ها، قراردادی هستند.

▲ علامت چیدن: حرکت فلش جهت چیدن

▲ راستای دولای بسته پارچه

▲ علامت موازنه: قطعات الگو

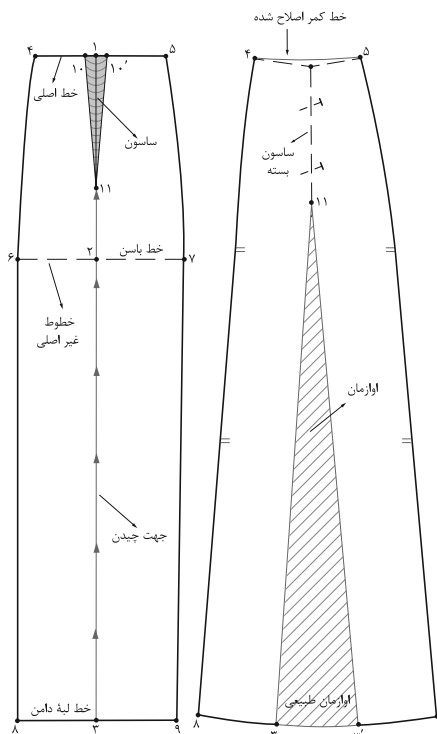

▲ علامت چین: مکان چین روی الگو

▲ خط ممتد: ترسیم خطوط اصلی الگو

▲ خط چین: ترسیم خطوط غیر اصلی

▲ تصویر ۱۴-۲

▲ خط بلند و کوتاه: ترسیم خطوط مرکزی الگو

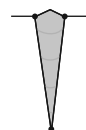
▲ علامت پیلی: علامت تای پیلی

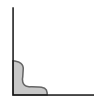
▲ علامت جادکمه

▲ علامت دکمه

▲ علامت و رنگ بنفش پنس

▲ علامت گونیا

▲ علامت حذف ساسون

▲ علامت ساسون بسته

اندازه‌های مورد نیاز:

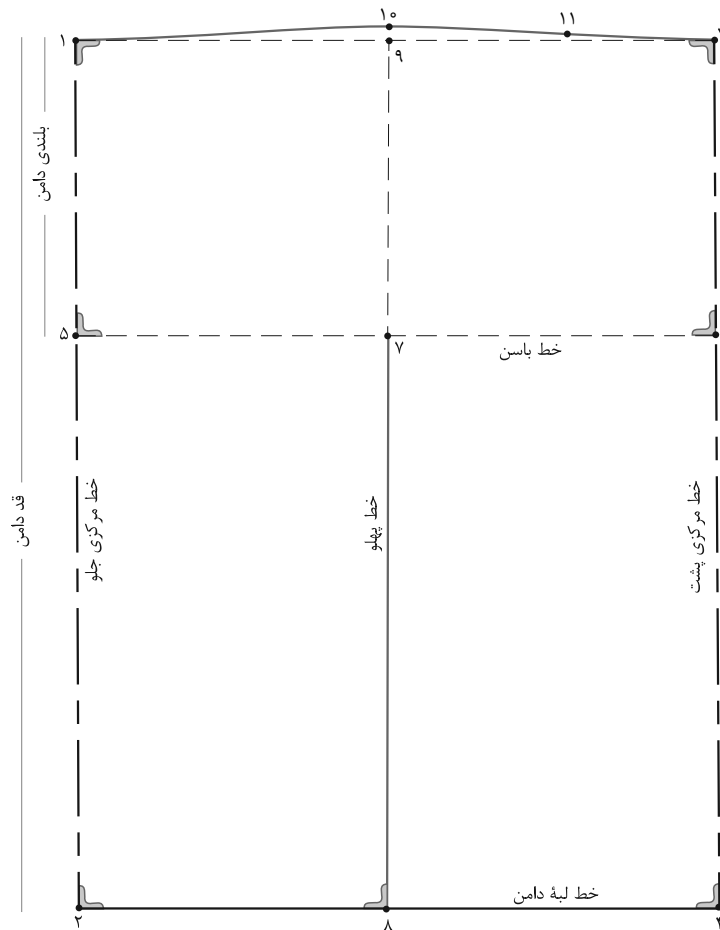
- دور کمر ۷۲ سانتی‌متر
- دور باسن ۹۶ سانتی‌متر
- بلندی باسن ۲۰ سانتی‌متر
- قد دامن ۶۵ سانتی‌متر

▲ تصویر ۱۵-۲

مرحله ۱

- از «نقطه ۳» به وسیله گونیا خطی موازی با «۱→۳» رسم کرده، «نقطه ۴» به دست می‌آید.
- از «نقطه ۴» موازی با خط «۱→۳» رسم کرده تا با «نقطه ۲» برخورد کند.
- روی الگو خطوط مرکزی جلو و پشت، لبه دامن و خط راهنمای کمر را بنویسید.

- در گوشه کاغذ دو خط عمود برهم به وسیله گونیا رسم کرده «نقطه ۱» به دست می‌آید.
- از «نقطه ۱» به اندازه بلندی قد دامن پایین آمده «نقطه ۲» به دست می‌آید.
- از «نقطه ۱» خطی گونیاشده به اندازه « $\frac{1}{4}$ دور باسن + ۱-۲ سانتی‌متر (آزادی)» رسم کرده «نقطه ۳» به دست می‌آید.

▲ تصویر ۱۶-۲

- از «نقطه ۱» به اندازه بلندی قد باسن بزرگ پایین آمده «نقطه ۵» به دست می‌آید.
- از «نقطه ۵» به وسیله گونیا خطی موازی با لبه دامن رسم کرده «نقطه ۶» به دست می‌آید.
- روی خط باسن فاصله «۵→۶» را نصف کرده «نقطه ۷» به دست می‌آید.
- از «نقطه ۷» خطی گونیا شده به بالا و پایین رسم کرده «نقاط ۹ و ۸» به دست می‌آید.
- روی خط راهنمای کمر «نقطه ۹» به اندازه «۱/۵-۰/۵ سانتی متر» بالا رفته «نقطه ۱۰» به دست می‌آید.
- روی خط راهنمای کمر از «نقطه ۱» به اندازه « $\frac{1}{4}$ دور کمر + ۱-۰/۵ سانتی متر» اندازه «نقطه ۱۱» به دست می‌آید.

مرحله ۲

■ فاصله «۱۱→۳» تفاوت اندازه دور کمر و دور باسن در الگوست، این اندازه را باید به صورت ساسون از خط کمر الگو کم کنید.
مثال:

$$\frac{1}{4} \text{ دور کمر } + ۱ \text{ سانتی متر } = ۳۷ \text{ cm} \quad ۷۲ \text{ cm} \div ۲ = ۳۶ \text{ cm} + ۱ \text{ cm} = ۳۷ \text{ cm}$$

$$\frac{1}{4} \text{ دور باسن } + ۱ \text{ سانتی متر } = ۵۲ \text{ cm} \quad ۱۰۲ \text{ cm} \div ۲ = ۵۱ \text{ cm} + ۱ \text{ cm} = ۵۲ \text{ cm}$$

$$\frac{1}{4} \text{ اختلاف دور کمر و باسن در الگو } = ۱۵ \text{ cm} \quad ۵۲ \text{ cm} - ۳۷ \text{ cm} = ۱۵ \text{ cm}$$

■ $\frac{1}{4}$ اختلاف به دست آمده برای درزهای پهلوی و $\frac{1}{4}$ بقیه را بین ساسون های جلو و پشت تقسیم کنید:

پهنای ساسون های درز پهلو	۷ سانتی متر
پهنای ساسون	۲ سانتی متر
پهنای ساسون اول پشت	۳ سانتی متر
پهنای ساسون دوم پشت	۲ سانتی متر

■ از «نقطه ۱۰» پهنای ساسون درز پهلو رانصف کرده از طرفین آن داخل شده، نقاط «۱۲ و ۱۳» به دست می آید.

■ از «نقطه ۱۲» در قسمت جلو به اندازه « $\frac{1}{4}$ فاصله ۱۲→۱» داخل شده «نقطه ۱۴» به دست می آید.

■ از «نقطه ۱۴» به وسیله گونیا خطی مستقیم تا خط باسن رسم کرده یک ساسون به عرض «۲ سانتی متر» و طول «۹-۱۰ سانتی متر» رسم کنید.

پنس جلو = ۱۵' → ۱۶ → ۱۵

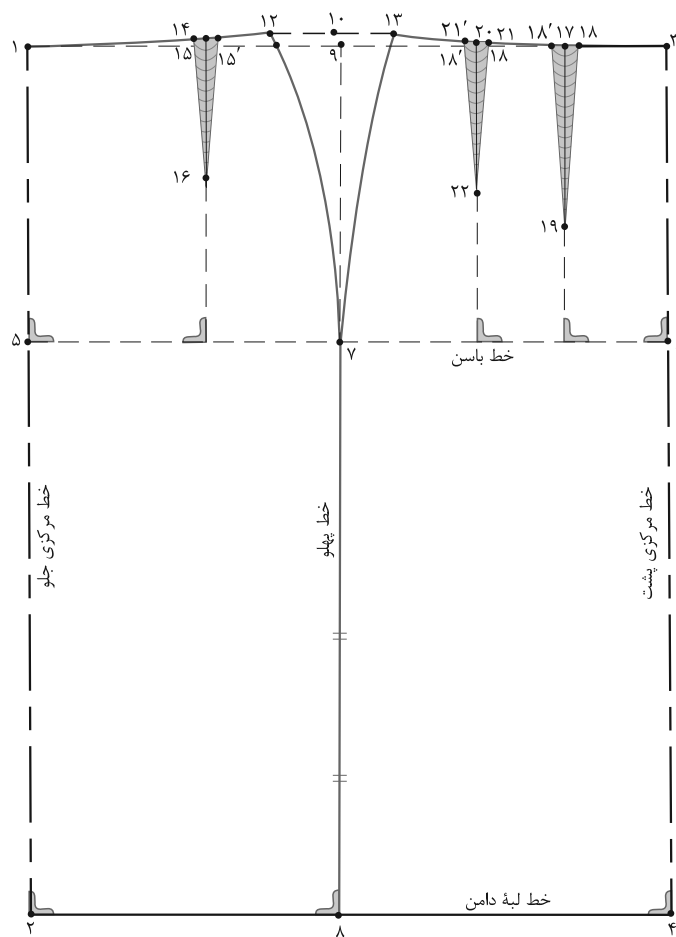
■ از «نقطه ۳» در قسمت پشت به اندازه « $\frac{1}{4}$ فاصله ۱۳→۳» داخل شده «نقطه ۱۷» به دست آمده یک ساسون به عرض «۳ سانتی متر» و طول «۱۵ سانتی متر» رسم کنید.

پنس اول پشت = ۱۸' → ۱۹ → ۱۸

■ $\frac{1}{4}$ فاصله ۱۳→۱۸ را محاسبه کرده یک ساسون به عرض «۲ سانتی متر» و طول «۱۲-۱۳ سانتی متر» رسم کنید.

پنس دوم پشت = ۲۱' → ۲۲ → ۲۱

■ قبل از جدا کردن الگو «علامت موازنه» را در خط پهلوها علامت گذاری کنید.

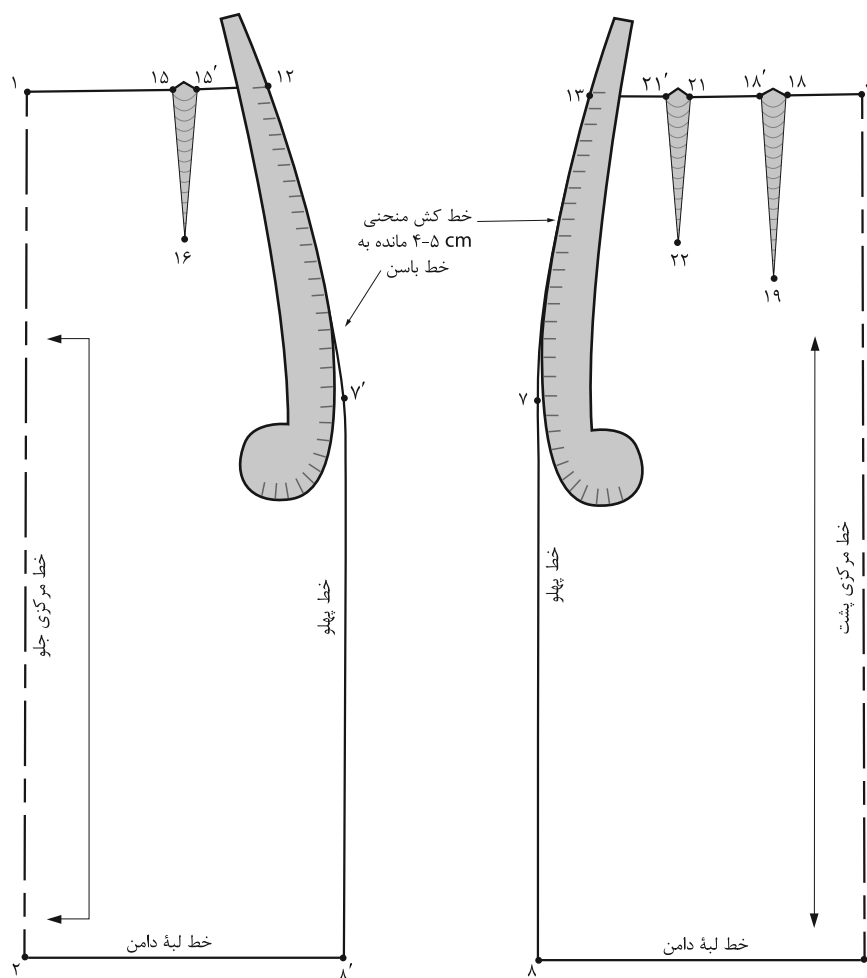

▲ تصویر ۱۷-۲

فعالیت عملی ۹

با توجه به الگوی اساس دامن، الگوی سایز شخصی خود را ترسیم کنید.

مواد و ابزار: خط کش بلند، خط کش مخصوص پهلوی دامن، سوزن ته گرد مخصوص کاغذ، چسب مایع و ماتیکی، رولت خیاطی، مداد سیاه و رنگی، کاغذ سفید تحریر و پوستی

▲ تصویر ۱۸-۲

مرحله ۳

■ کمر با پهلوی (نقطه ۱۲ و ۱۳) تا «۴-۵ سانتی‌متر» مانده به خط باسن است.

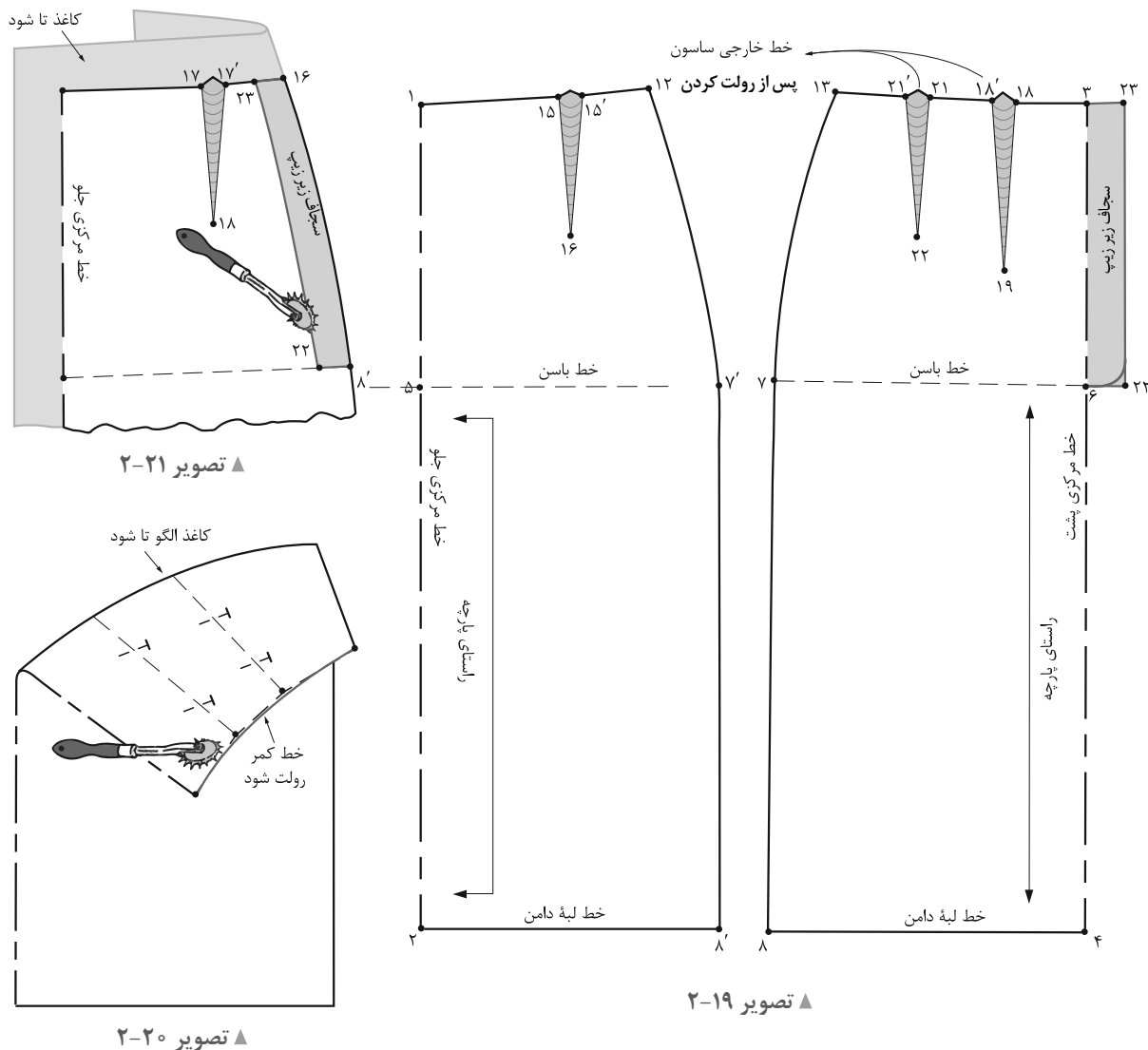
■ به نظر شما آیا برای همه سایزها انتهای محل قرارگیری خط کش «۴-۵ سانتی‌متر» ثابت است؟ یا با توجه به سایز و فرم اندام تغییر می‌کند؟

■ روی خط مرکزی جلو علامت راستای پارچه دولا بسته و روی خط مرکزی پشت علامت راستای پارچه دولا باز را رسم کنید.

■ با قراردادن خط کش بخصوص پهلوی خطوط پهلوی جلو و پشت الگو را ترسیم کنید.

■ محل قرارگرفتن خط کش مخصوص پهلوی از تقاطع خط

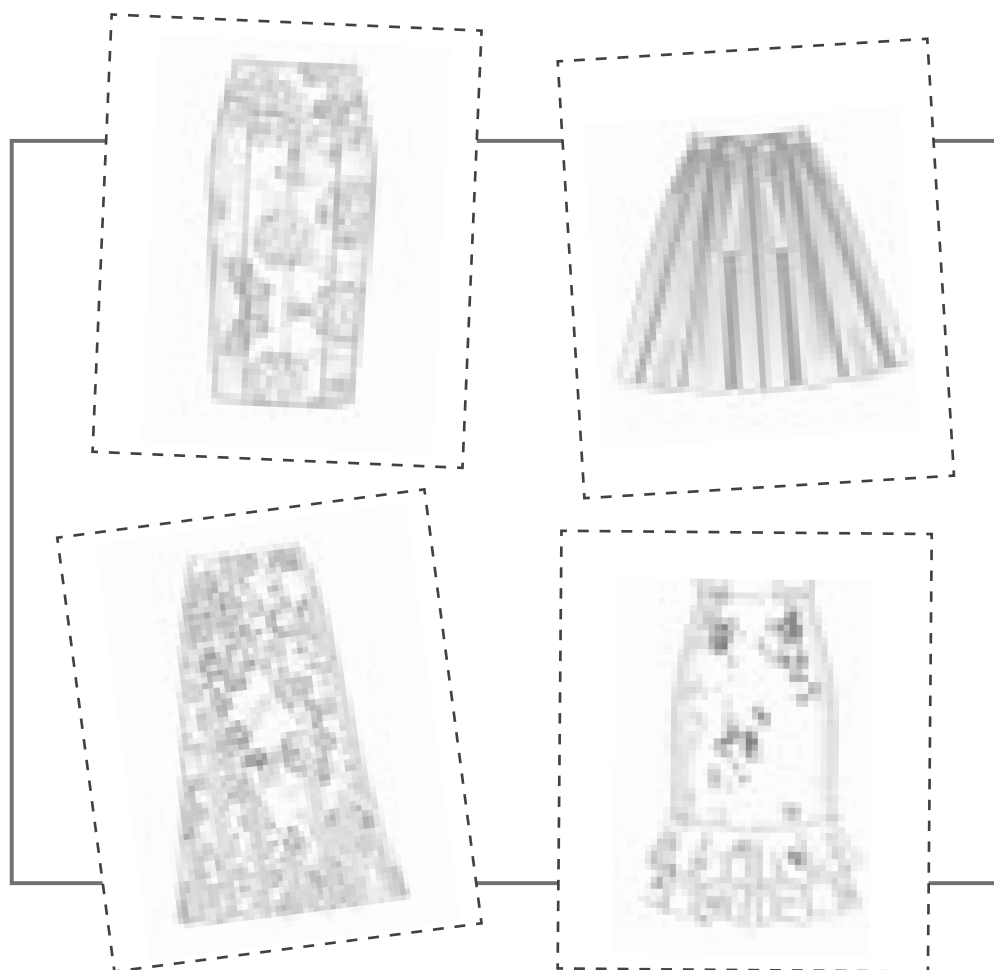
مرحله ۴

- برای محل زیپ (سجاف زیپ) از «نقطه ۳» به اندازه طول زیپ (استاندارد زیپ دامن های زنانه ۲۰ سانتی متر) پایین آمده «نقطه ۶» به دست می آید.
- از نقاط «۳ و ۶» به اندازه «۳ سانتی متر» بیرون آمده نقاط «۲۲ و ۲۳» به دست می آید (تصویر ۲-۱۹).

۱ → ۳۱ → ۳۳ → ۳۲
 ۳ → ۶ → ۲۲ → ۲۳ سجاف زیر زیپ

مرحله ۵

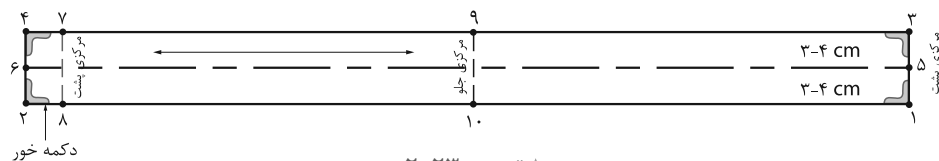
- انتهای ساسون های جلو و پشت را «تا» کرده خط کمر را به وسیله خط کش مخصوص کمر مجدداً ترسیم کرده خط کمر را رولت کنید (تصویر ۲-۲۰).
- برای ترسیم سجاف زیرزیپی به اندازه «طول زیپ به اضافه ۳ سانتی متر و عرض ۳-۴ سانتی متر» سجاف را ترسیم و سپس رولت کنید (تصویر ۲-۲۱).

▲ تصویر ۲-۲۲

- با توجه به تصویر (۲-۲۲) به نظر شما نوار کمری را به چند گروه می‌توان تقسیم کرد؟
- در ترسیم الگوی نوار کمری به چه نکاتی باید دقت کرد؟

مدل اول

▲ تصویر ۲-۲۳

■ روی الگوی دامن از تقاطع نقطه کمر با خطوط مرکزی جلو تا پشت را اندازه گرفته، آن را دو برابر کنید.

■ این اندازه را با اندازه گرفته شده دور کمر فرد کنترل کنید.

■ دو خط عمود بر هم رسم کرده «نقطه ۱» بنامید.

■ از «نقطه ۱» یک مستطیل به اندازه "دور کمر به اضافه ۲-۳ سانتی متر (دکمه خور) و "عرض آن" ۸-۶ سانتی متر رسم کنید.

دور کمر + ۲-۳ سانتی متر (دکمه خور) $1 \rightarrow 2 = 3 \rightarrow 4$

۸-۶ سانتی متر (پهنای نوار کمری) $1 \rightarrow 3 = 2 \rightarrow 4$

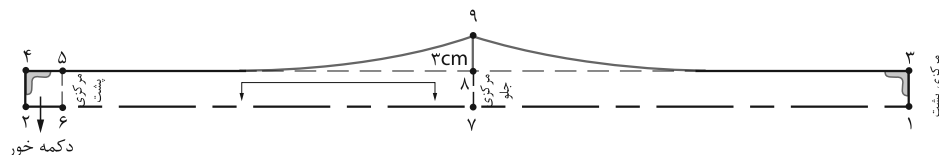
■ فاصله «۱ → ۳» و «۲ → ۴» را نصف کرده نقاط «۵» و «۶» به دست می آید.

■ از نقاط «۲» و «۴» به اندازه دکمه خور داخل شده نقاط ۷ و ۸ (خط مرکزی پشت) به دست می آید.

■ فاصله «۸» و «۱» و «۷ → ۳» را نصف کرده نقاط «۹» و «۱۰» (خط مرکزی جلو) به دست می آید.

■ از روی الگو یکبار برش بزنید و آن را از وسط «۵ → ۶» تا کنید. (تصویر ۲-۲۳)

مدل دوم

▲ تصویر ۲-۲۴

■ برای رسم این مدل نوار کمری، مستطیلی که طول آن به اندازه دور کمر به اضافه ۳ سانتی متر (دکمه خور) و عرض آن

"۸-۱۰" سانتی متر است رسم کنید. (تصویر ۲-۲۴)

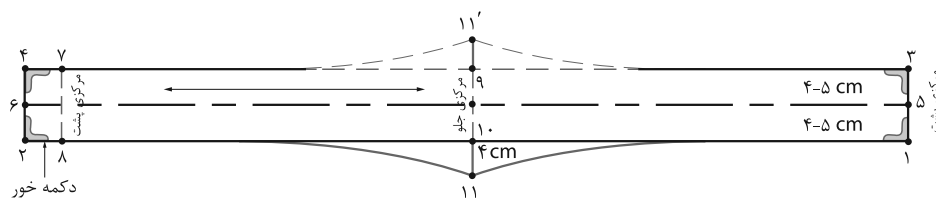
دور کمر + ۲-۳ سانتی متر (دکمه خور) $1 \rightarrow 2 = 3 \rightarrow 4$

۵-۴ سانتی متر (پهنای نوار کمری) $1 \rightarrow 3 = 2 \rightarrow 4$

■ از «نقطه ۸» به اندازه "۳ سانتی متر" (بستگی به مدل) بالا رفته "نقطه ۹" به دست می آید.

■ از «نقطه ۸» به طرف «نقاط ۳ و ۵» فرم انحناء کمر را طراحی کنید.

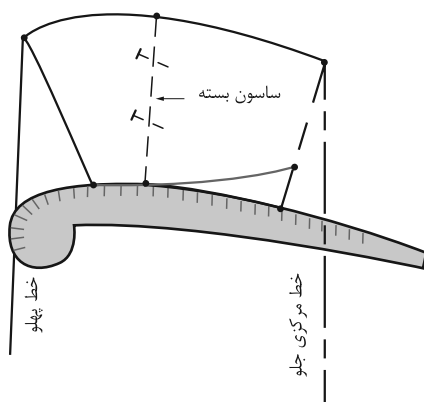
■ از روی الگوی نوار کمر دو بار برش بزنید.

▲ تصویر ۲۵-۲

مرحله ۱

- برای رسم این مدل مانند روش اول عمل کنید، با این تفاوت که این مراحل را انجام دهید.
- پایه اولیه مدل اول نوار کمری را رسم کنید، پهنای نوار را «۱۰-۸» سانتی متر در نظر بگیرید.
- ۱۰-۸ سانتی متر (پهنای نوار کمری) $4 \rightarrow 3 = 2 \rightarrow 1$
- از دو طرف نقاط «۹ و ۱۰» به اندازه تقریبی «۴ سانتی متر» بیرون آمده نقاط «۱۱ و ۱۱'» به دست می آید.
- از نقاط «۱۱ و ۱۱'» شکل زاویه دار را طراحی کنید (تصویر ۲۵-۲).

▲ تصویر ۲۶-۲

اصلاح بالاتنه

- از الگوی جلوی دامن کپی کرده از «نقطه ۱» به اندازه ای که در الگوی نوار کمری دامن «نقطه ۱۱ $\rightarrow$ ۱۰» را ترسیم کرده اید باید از «نقطه ۱» در خط مرکزی جلو دامن پایین آمده «نقطه ۲۳» به دست می آید.
- مانند شکل ساسون را بسته و فرم زاویه دار را ترسیم کنید.
- از روی الگو یک بار برش بزنید و آن را از وسط «۵ $\rightarrow$ ۶» تا کنید. (تصویر ۲۶-۲)

فعالیت عملی ۱۰

سه الگوی نوار کمری دامن را با توجه به اندازه شخصی و الگوی اساس دامن ترسیم کنید.

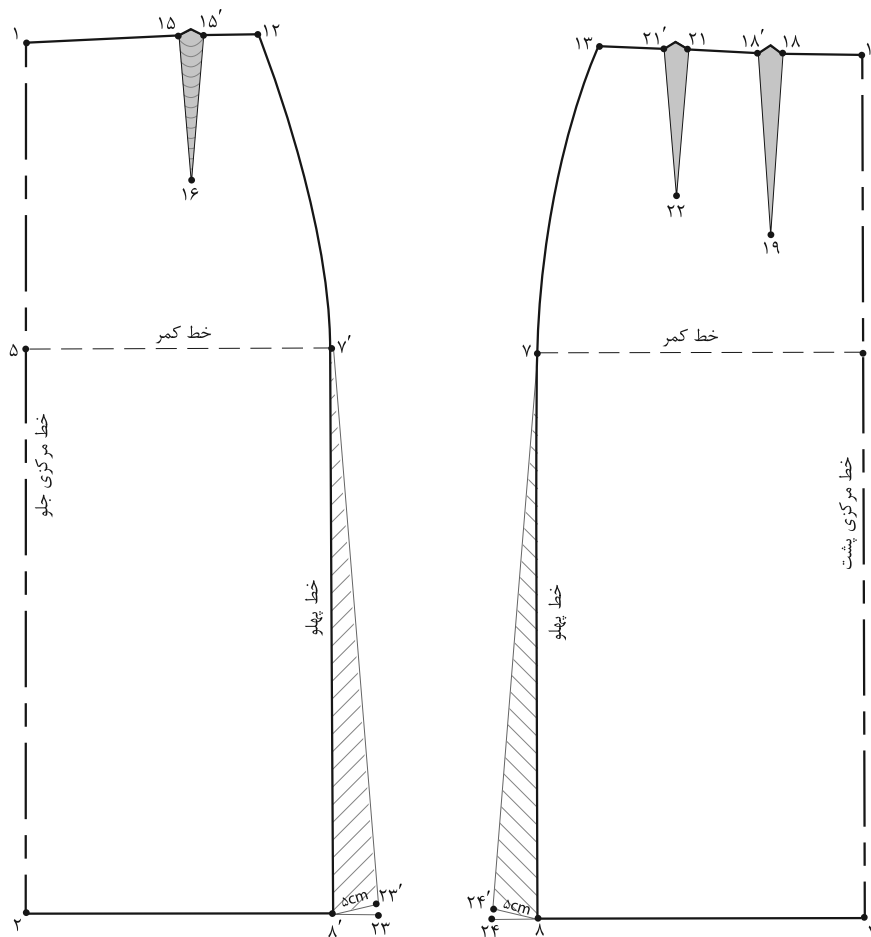
الگوی دامن های بالا را ترسیم کرده ، قسمت های کمر ، نقاب زیپ را کامل الگو سازی کنید .

▲ تصویر ۲۷-۲

فکر کنید

- با توجه به تصویر (۲۷-۲) به نظر شما الگوهای دامن فون دارای چه ویژگی‌هایی است؟
- در هنگام ترسیم الگوهای فون، کدام قسمت‌های دامن دارای گشادی (آزادی) بیشتری است؟

▲ تصویر ۲۸-۲

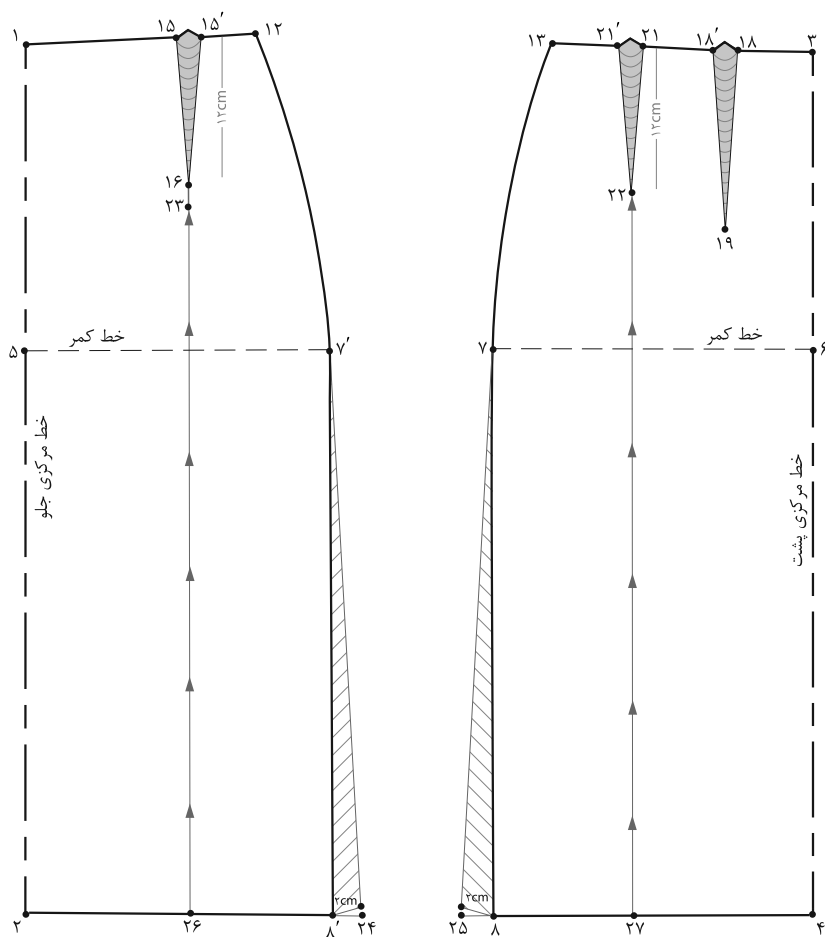
■ قبل از وصل خطوط «۷' → ۲۳» و «۷ → ۲۴» طول این خطوط باید برابر «۷' → ۸'» «۷ → ۸» شود. (تصویر ۲۸-۲)

■ از نقاط «۸' و ۸» در خط پهلو به اندازه دلخواه (حداقل ۲ سانتی متر و حداکثر ۶ سانتی متر) بیرون آمده نقاط «۲۳ و ۲۴» به دست می آید.

فعالیت عملی ۱۱

اکنون با توجه به ترسیم الگوی فون موارد ذیل را بررسی کنید:

- به نظر شما چرا این افتادگی در خط پهلو در صورت دادن اوازمان به وجود می آید؟
- چه راه حل دیگری جهت رفع این مشکل پیشنهاد می کنید؟
- با توجه به تصویر (۲۸-۲) آیا اوازمان در پهلو یا طول قد دامن تغییر می کند؟
- الگوی موارد ذکر شده در سؤالات بالا را ترسیم کنید.

▲ تصویر ۲۹-۲

● به منظور برابر کردن گشادی (آزادی) لبه‌های دامن جلو و پشت، چه تغییراتی در الگو باید ایجاد کنیم؟

مرحله ۱

۲۲ → ۲۱ = ۲۳ → ۱۵

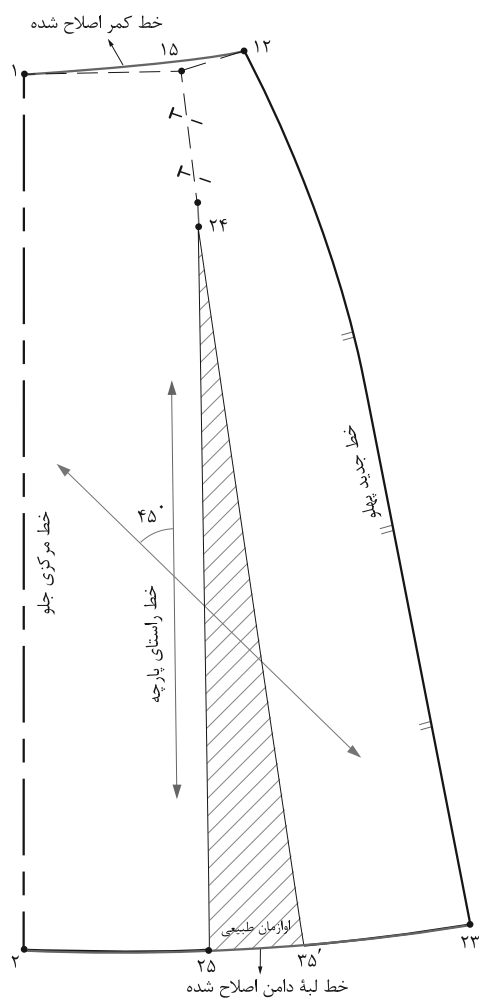
■ از نقاط «۸ و ۸'» به اندازه دلخواه بیرون آمده نقاط «۲۴ و ۲۵» به دست می‌آید.

■ از انتهای ساسون‌های جلو و پشت نقاط «۲۲ و ۲۳» خطوط موازی با مرکزی جلو و پشت رسم کرده نقاط «۲۶ و ۲۷» به دست می‌آید. (تصویر ۲۹-۲)

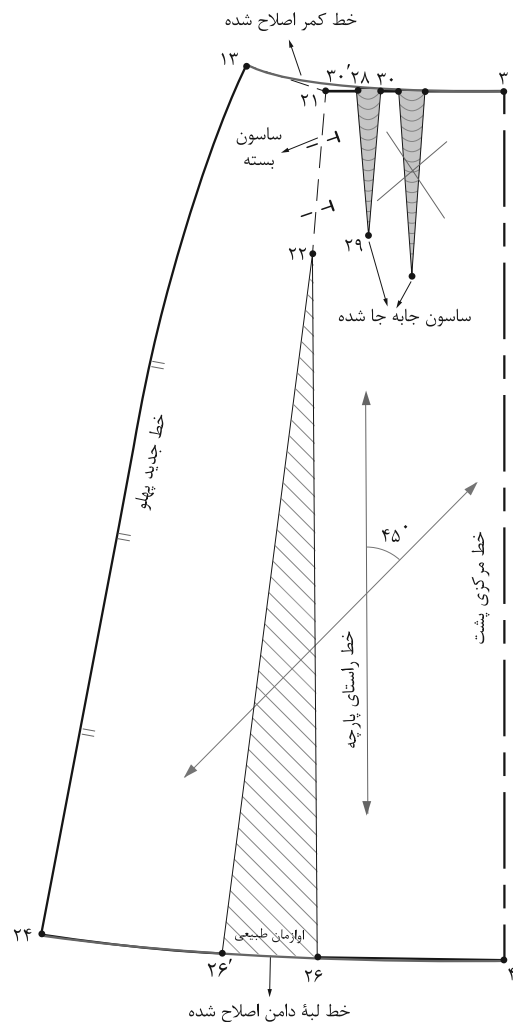
■ جهت برابر شدن اندازه لبه‌های دامن جلو و پشت، باید طول و پهنای ساسون‌های جلو و پشت را یکسان کرد.

■ طول ساسون جلو و پشت در این مدل «۱۲ سانتی‌متر» شوند.

▲ تصویر ۳۰-۲

مرحله ۲

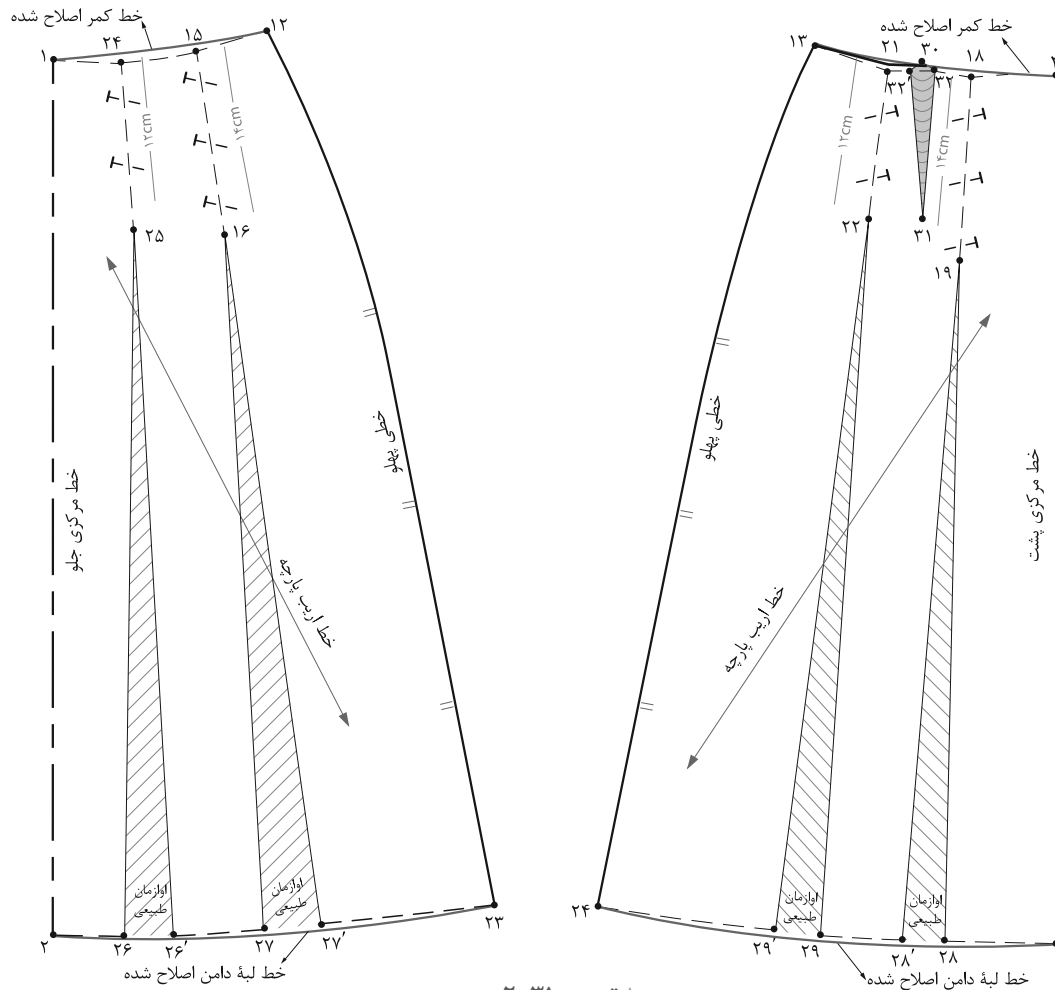
- مکان ساسون پشت را جابه‌جا کرده « $\frac{1}{4}$ فاصله $۱۳ \rightarrow ۳$ » را به‌دست آورده سپس ساسون جدید پشت « $۳۰ \rightarrow ۲۹ \rightarrow ۲۸$ » را رسم کنید. (تصویر ۳۰-۲)
- خط راستای پارچه را رسم کرده سپس با در نظر گرفتن راستای پارچه، خط اریب پارچه با زاویه ۴۵° را رسم کنید.

- خطوط اوازمان « $۲۶ \rightarrow ۲۳$ » و « $۲۲ \rightarrow ۲۷$ » را قیچی کنید.
- ساسون‌های « $۱۵ \rightarrow ۲۳$ » و « $۲۱ \rightarrow ۲۲ \rightarrow ۲۱'$ » به طرف پهلو «تا» کرده سپس آنها را ببندید. (تصویر ۲۹-۲)
- لبه‌های دامن را اوازمان (اوازمان طبیعی) داده به‌وسیله خط کش مخصوص لبه‌ها را اصلاح کنید.

فعالیت عملی ۱۲

با توجه به الگوهای ترسیم شده فون موارد ذیل را بررسی کنید:

- چرا الگوی دامن فون بهتر است روی اریب پارچه قرار گیرد؟
- آیا می‌توانیم یکی از خطوط مرکزی جلو یا پشت را روی دولای بسته اریب پارچه قرار دهیم، شما چه راه حلی پیشنهاد می‌کنید؟

▲ تصویر ۳۱-۲

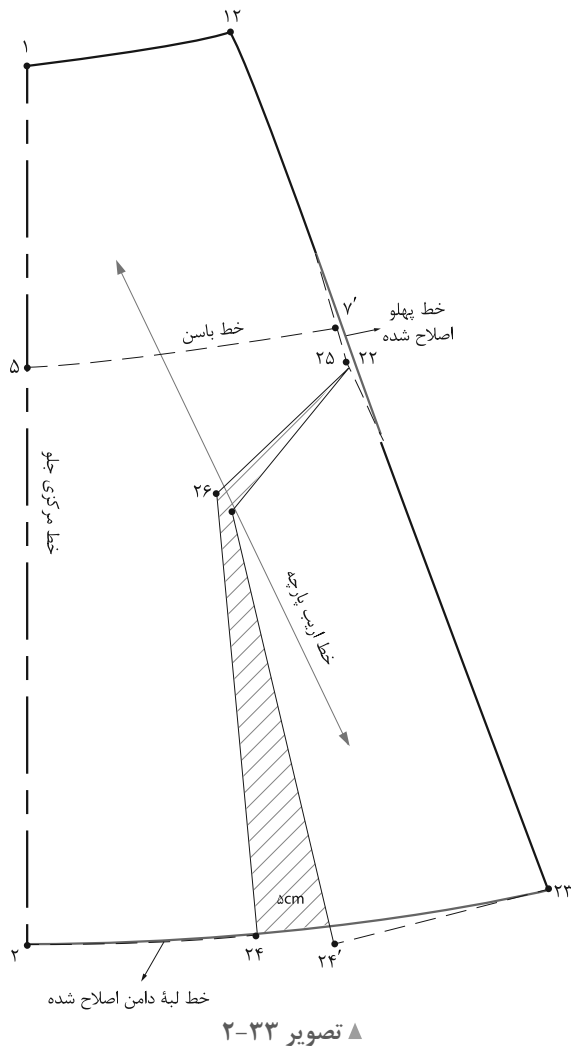
- مانند روش‌های قبلی به خطوط پهلوی به اندازه دلخواه، یک ساسون جدید در $\frac{1}{3}$ فاصله $13 \rightarrow 3$ رسم کنید
- طول و پهنای ساسون‌های جلو و پشت را یک اندازه کنید.
- اوزمان داده شود.
- ساسون جدید پشت $32' \rightarrow 31 \rightarrow 32$ (تصویر ۳۱-۲).

گفت‌وگو کنید

فعالیت عملی ۱۳

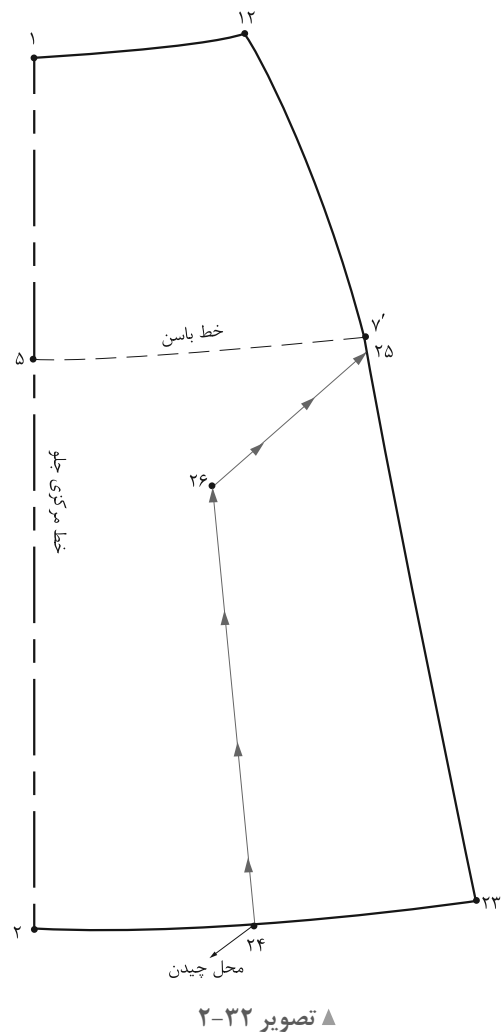
- در گروه‌های کلاسی موارد زیر را بررسی، الگوهای آن را ترسیم و به سؤالات پاسخ دهید.
- حداقل ۲ روش دیگر برای فون کردن دامن پیشنهاد و الگوی آنها را ترسیم کنید.
- در الگوهای ترسیم شده به چه نکات اساسی در فون کردن دامن باید دقت کرد.
- اندازه اوزمان‌ها در پهلوی دامن و قسمت‌های داخلی الگو تا چه اندازه می‌تواند متغیر باشد؟

روش چهارم فون نیلوفری

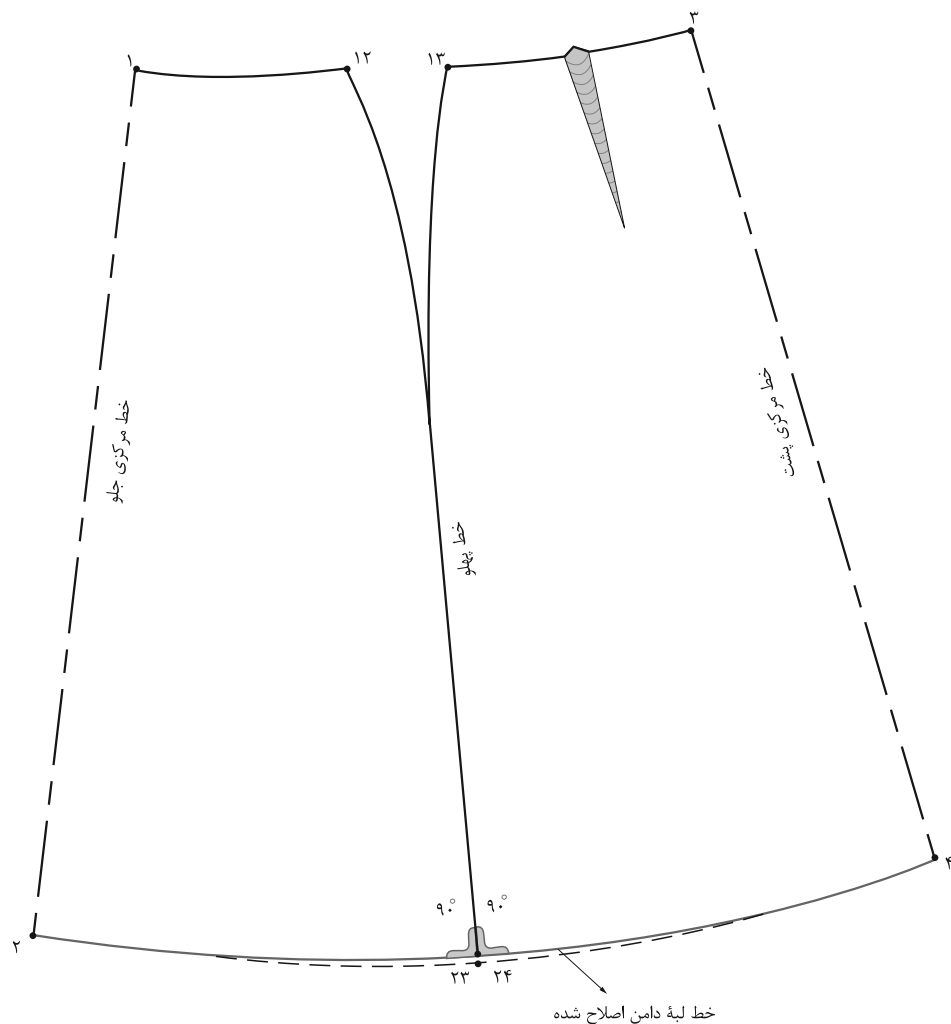
مرحله ۲

- از «نقطه ۲۴» قیچی کرده به اندازه دلخواه اوزمان دهید.
- خطوط لبه و پهلوی دامن را اصلاح کنید.
- در قسمت پشت عیناً مانند جلو عمل کنید (تصویر ۲-۳۳).

مرحله ۱

- در این روش، می‌توانید یکی از الگوهای دامن فون را رولت کنید.
- خط «۲۳ → ۲» در لبه دامن را تقریباً نصف کرده «نقطه ۲۴» به دست می‌آید.
- از «نقطه ۷'» به اندازه دلخواه (بستگی به مدل دارد) پایین آمده «نقطه ۲۵» به دست می‌آید.
- مطابق شکل خطی از نقاط «۲۴ و ۲۵» رسم کرده تا در یک مکان یکدیگر را قطع کند، «نقطه ۲۶» به دست می‌آید (تصویر ۲-۳۲).

▲ تصویر ۲-۳۴

مرحله ۳

■ پهلوی و لبه دامن) به گونه‌ای قرار دهید که در زاویه ۹۰ درجه قرار گیرد.

■ سپس با توجه به اندازه گشادی لبه دامن (اوازمان‌ها) خط لبه را اصلاح کنید (تصویر ۲-۳۴).

■ در تمام الگوهایی که اوازمان به خطوط خارجی و داخلی الگو (اوازمان طبیعی) داده می‌شود، خطوط پهلوی را با یکدیگر مماس کنید.

■ خط کش گونیا را در نقاط «۲۳ و ۲۴» (محل تقاطع خطوط

فعالیت عملی ۱۴

با توجه به الگوهای ترسیم شده فون موارد ذیل را بررسی کنید:

چرا الگوی دامن فون بهتر است روی اریب پارچه قرار گیرد؟

آیا می‌توانیم یکی از خطوط مرکزی جلو یا پشت را روی دولای بسته اریب پارچه قرار دهیم؟ شما چه راه حلی پیشنهاد می‌کنید؟

اساسی دامن ترک

▲ تصویر ۳۵-۲

اندازه‌های مورد نیاز:

- دور کمر: ۶۸ سانتی‌متر
- دور باسن بزرگ: ۹۶ سانتی‌متر
- قد دامن: ۶۵ سانتی‌متر
- بلندی باسن بزرگ: ۲۱ سانتی‌متر
- تعداد ترک، دلخواه (مطابق مدل)

مرحله ۱

■ ابتدا خط عمودی روی کاغذ رسم کنید.

■ روی این خط اندازه بلندی باسن و بلندی قد دامن را علامت بگذارید.

بلندی قد دامن = $3 \rightarrow 1$

بلندی باسن = $2 \rightarrow 1$

■ از نقاط «۱، ۲» و «۳» به وسیله گونیا خطی فرضی به طرفین رسم کنید (تصویر ۳۶-۲).

مرحله ۲

■ از طرفین «نقطه ۱» به اندازه دور کمر به اضافه ۱ سانتی متر (آزادی) تقسیم بر تعداد ترک‌ها بیرون آمده «نقاط ۴ و ۵» به دست می‌آید.

تعداد ترک $\div$ (دور کمر + ۱ سانتی متر) = $5 \rightarrow 4$

■ از طرفین «نقطه ۲» به اندازه دور باسن به اضافه ۱ سانتی متر (آزادی) تقسیم بر تعداد ترک‌ها بیرون آمده «نقاط ۶ و ۷» به دست می‌آید.

تعداد ترک $\div$ (دور باسن + ۱ سانتی متر) = $7 \rightarrow 6$

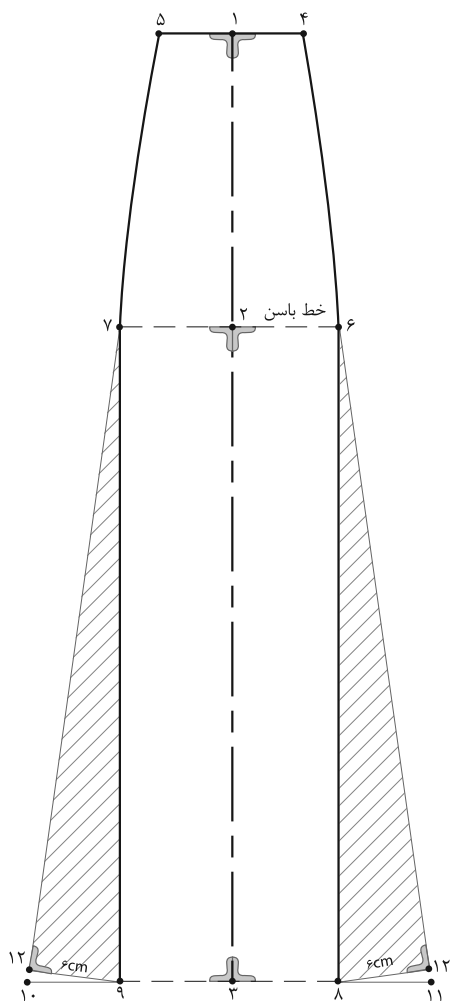
■ نقاط «۵ $\rightarrow$ ۷ و ۴ $\rightarrow$ ۶» را به وسیله خط کش مخصوص پهلوی به یکدیگر وصل کنید.

■ از «نقطه ۳» برابر «۷ $\rightarrow$ ۶» بیرون آمده نقاط «۸ و ۹» به دست می‌آید (تصویر ۳۷-۲).

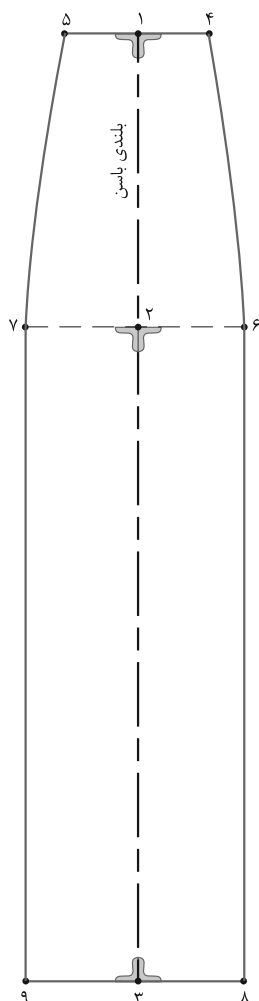
■ از نقاط «۸ و ۹» به اندازه دلخواه (بستگی به مدل دارد)، نقاط «۱۰ و ۱۱» به دست می‌آید.

■ برای جلوگیری از افتادگی خطوط اوزان پهلوی ترک‌ها، فاصله «۹ $\rightarrow$ ۷» و «۸ $\rightarrow$ ۶» را اندازه بزنید و همین مقدار را از نقاط «۶ و ۷» به سمت نقاط «۱۰ و ۱۱» علامت بگذارید. نقاط «۱۲ و ۱۳» به دست می‌آید.

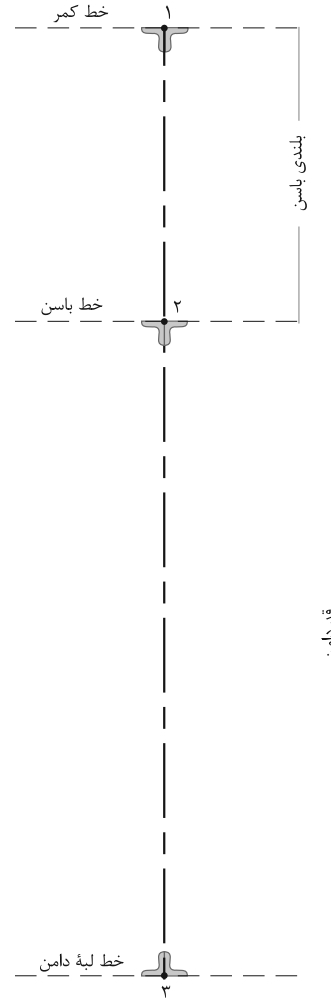
■ علامت موازنه و راستای پارچه را روی الگو علامت‌گذاری کنید (تصویر ۳۸-۲).

▲ تصویر ۲-۳۸

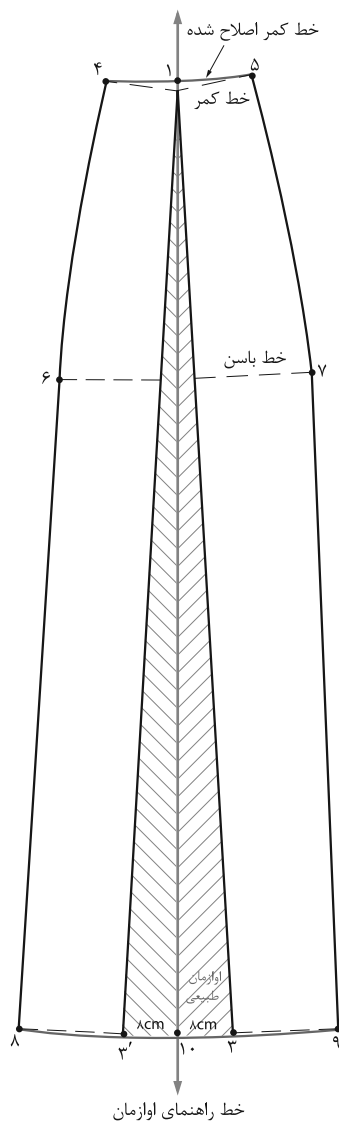
▲ تصویر ۲-۳۷

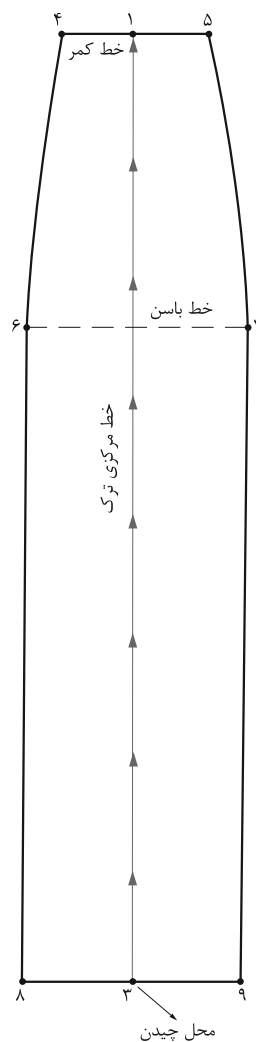
▲ تصویر ۲-۳۶

فعالیت عملی ۱۵

- الگوی اساس دامن ترک با اوزمان پهلوی را ترسیم کنید.
- به جای کنترل اوزمان در پهلوی، حداقل یک روش دیگر را در ترسیم الگو استفاده کنید.

▲ تصویر ۲-۴۰

▲ تصویر ۲-۳۹

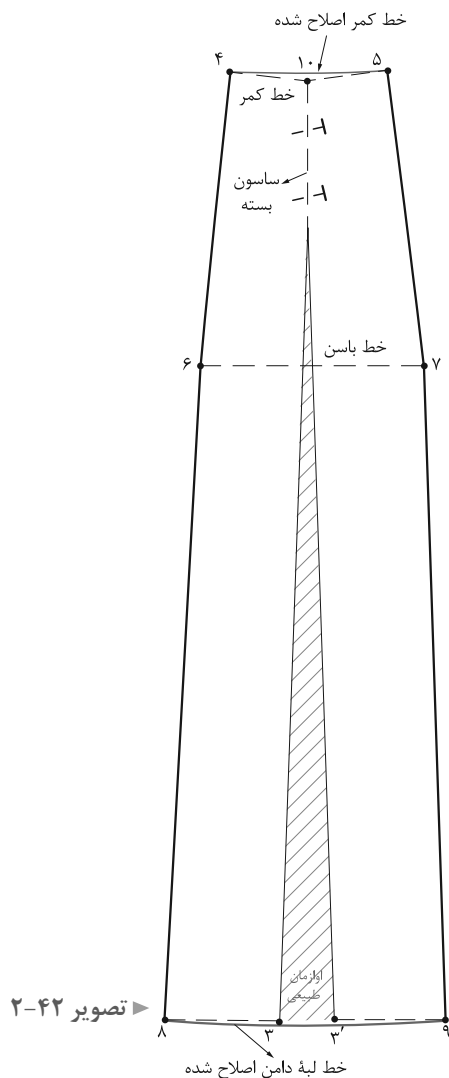
مرحله ۲

- «نقطه ۱» در کمر دامن را به گونه‌ای قرار دهید که با خط راهنمای اوازمان مماس شود.
- به اندازه دلخواه (بستگی به مدل دارد) از «نقطه ۱۰» اوازمان دهید.
- خطوط لبه دامن و کمر را اصلاح کنید (تصویر ۲-۴۰).

مرحله ۱

- فاصله «۱ → ۳» خط مرکزی ترک را از لبه دامن قیچی کنید (تصویر ۲-۳۹).
- روی کاغذ یک خط عمود به اندازه تقریبی قد دامن به نام خط راهنمای اوازمان رسم کنید.

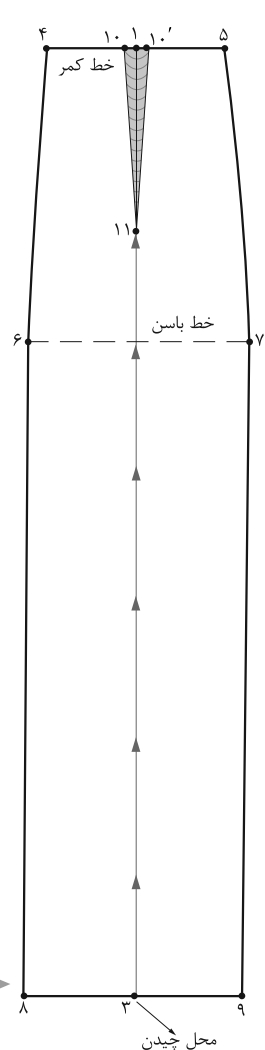

تصویر ۲-۴۲

مرحله ۲

- خط «۱» را قیچی کرده سازون
- «۱۰» → «۱۱» → «۱۰'» را ببندید.
- خطوط لبه دامن را اصلاح کنید (تصویر ۲-۴۲).

گفت‌وگو کنید

تصویر ۲-۴۱

روش سوم

مرحله ۱

- در این روش عیناً مانند ترسیم الگوی اساس ترک عمل کنید.
- با این تفاوت که یک سازون ضروری در خط کمر رسم کنید.
- تعداد ترک $\div$ (پهنای سازون) + (دور کمر + آزادی) = ۴ → ۵
- یک سازون به پهنای دلخواه و طول «۱۴-۱۰ سانتی‌متر» رسم کنید (تصویر ۲-۴۱).

فعالیت عملی ۱۶

- در گروه‌های کلاسی موارد زیر را بررسی، الگوهای آنها را ترسیم و به سؤالات پاسخ دهید.
- چه تفاوتی در الگوهای ترسیم شده روش‌های دوم و سوم ترک به وجود می‌آید؟ (گشادی دامن)
- برای به دست آوردن اندازه بیشتر در اوزمان طبیعی الگوی دامن ترک با پنس ضروری چه تغییراتی باید ایجاد کنیم؟

الگوی دامن های کلوش

با توجه به تصاویر (۲-۴۳) به نظر شما الگوهای آنها چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟

اندازه گشادی های لبه دامن، کمر و باسن چه تفاوتی دارند؟

اندازه های مورد نیاز:

• دور کمر: ۶۶ سانتی متر

• قد دامن: ۷۲ سانتی متر

▲ تصویر ۲-۴۳

دامن تمام کلوش

■ در گوشه کاغذ دو خط عمود بر هم رسم کرده تقاطع آنها را «نقطه ۱» بنامید.

■ از «نقطه ۱» به اندازه « $\frac{1}{6}$ دور کمر منهای ۵/۵ سانتی متر» گونیا کرده، نقاط «۲ و ۳» به دست می آید.

$$۶۶\text{cm} \div 6 = ۱۱\text{cm} - ۵/۵\text{cm} = ۱۰/۵\text{cm}$$

« $\frac{1}{6}$ دور کمر منهای ۵/۵ سانتی متر = ۱ → ۲ = ۱ → ۳»

■ هلال ۳ → ۲ برابر است با « $\frac{1}{4}$ دور کمر»

■ برای ترسیم خط لبه دامن از «نقطه ۱» به اندازه «فاصله ۲ → ۱» به اضافه قد دامن علامت بگذارید، نقاط «۴ و ۵» به دست می آید.

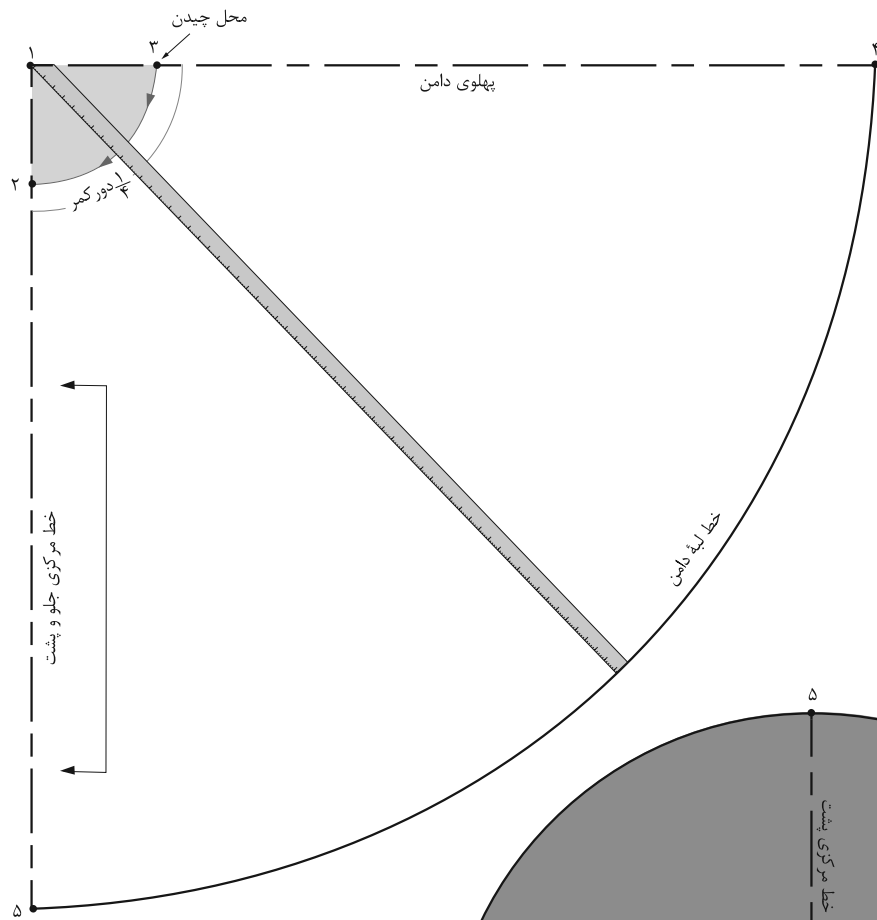
$$۱۰/۵\text{cm} + ۷۲\text{cm} = ۸۲/۵\text{cm}$$

(اندازه ۲ → ۱) به اضافه قد دامن = ۵ → ۴ = ۱

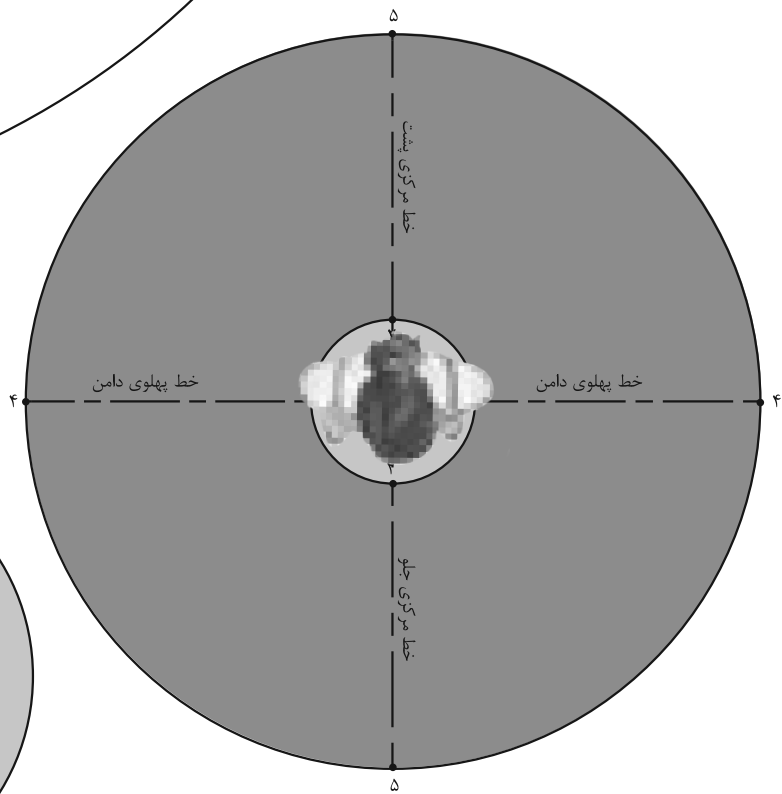
■ به وسیله متر هلال لبه دامن را رسم کنید. (تصویر ۲-۴۴)

■ در هنگام برش پارچه، از این الگو دوبار بریده شود.

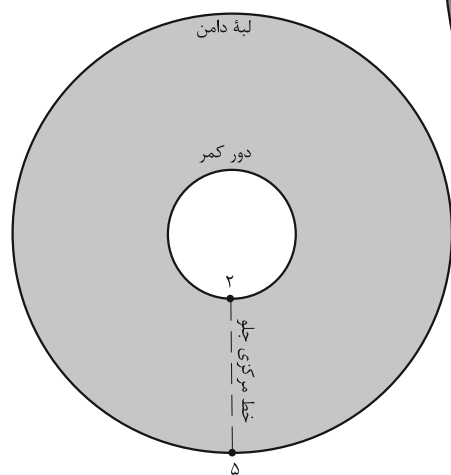
(تصویر ۲-۴۵)

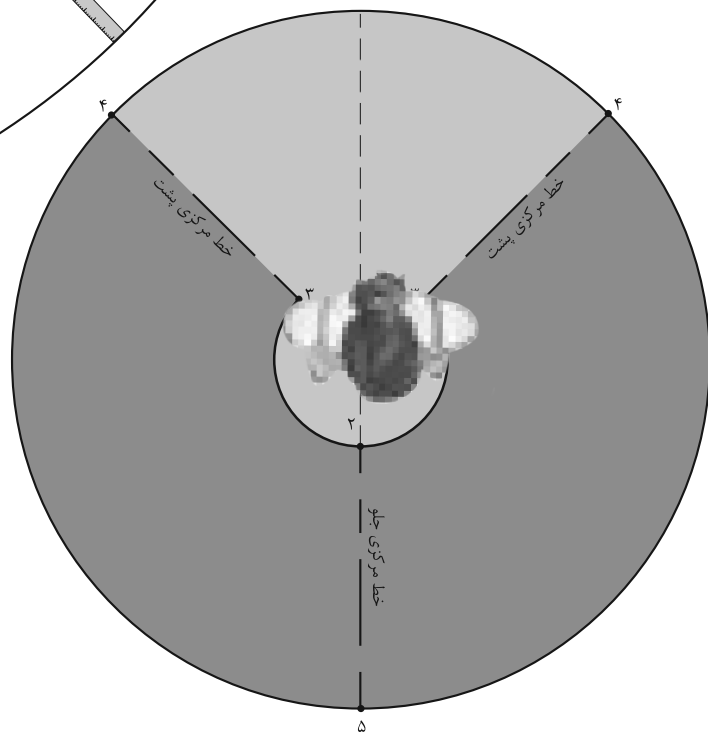
▲ تصویر ۲-۴۴

▲ تصویر ۲-۴۵

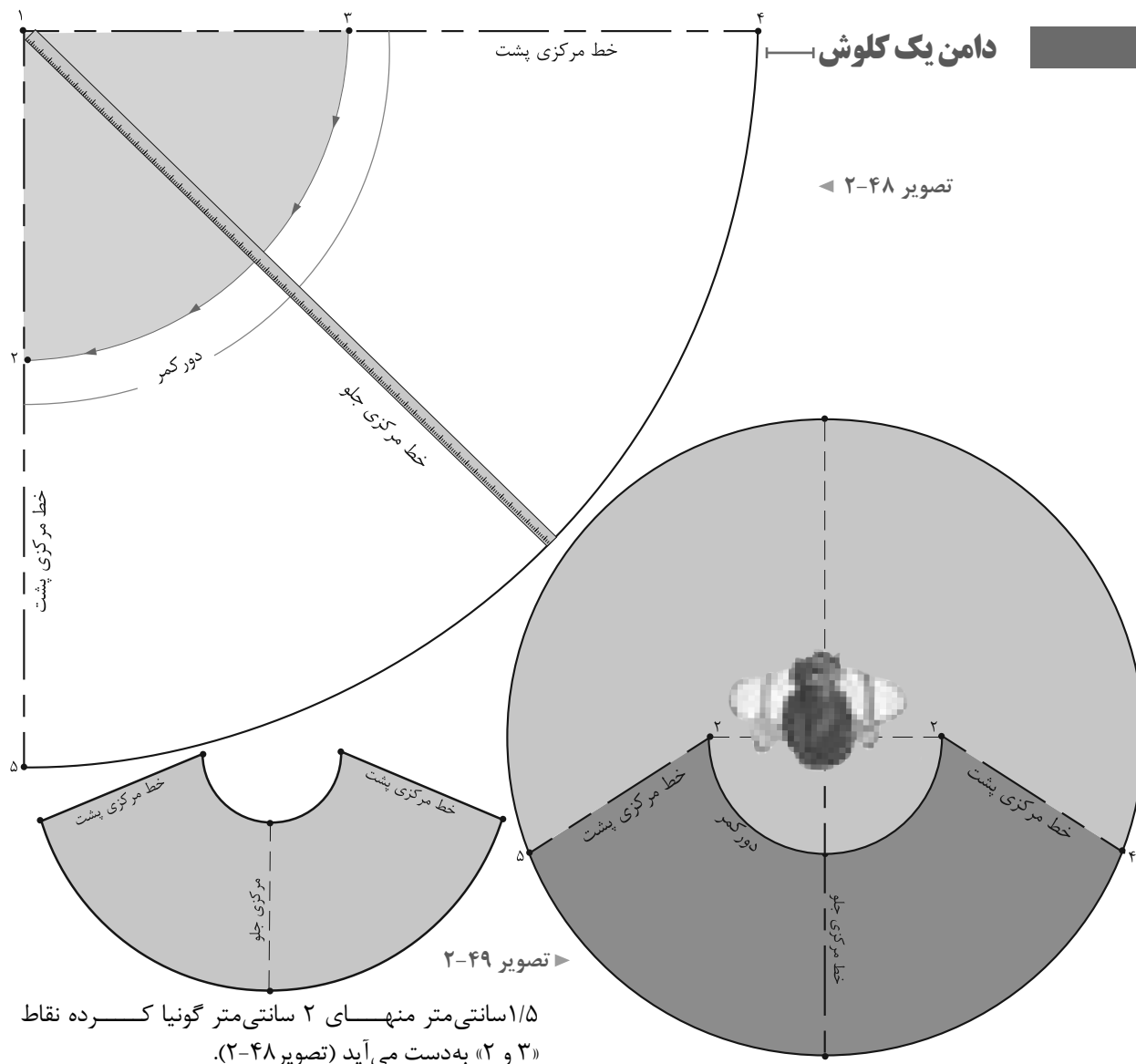
_____

▲ تصویر ۲-۴۷

(تصویر ۴۷-۲).

■ از «نقطه ۱» به اندازه $\frac{1}{3}$ دور کمر منهای ۱ سانتی متر گونیا کرده، نقاط «۲ و ۳» به دست می آید (تصویر ۴۶-۲).

۱/۵ سانتی متر منهای ۲ سانتی متر گونیا کرده نقاط
«۲ و ۳» به دست می آید (تصویر ۲-۴۸).

$$۶۶\text{cm} \div ۱/۵\text{cm} = ۴۴\text{cm} - ۲\text{cm} = ۴۲\text{cm}$$

دور کمر تقسیم بر ۱/۵ سانتی متر منهای ۲ سانتی متر ۱ → ۲ = ۱ → ۳

■ در هنگام برش پارچه از این الگو دوبار بریده شود (تصویر ۲-۴۹).

■ مانند ترسیم الگوی دامن تمام کلوش و نیم کلوش عمل کنید با این تفاوت که اندازه ۱ → ۲ و ۱ → ۳ فرق می کند.

■ از «نقطه ۱» به اندازه دور کمر تقسیم بر

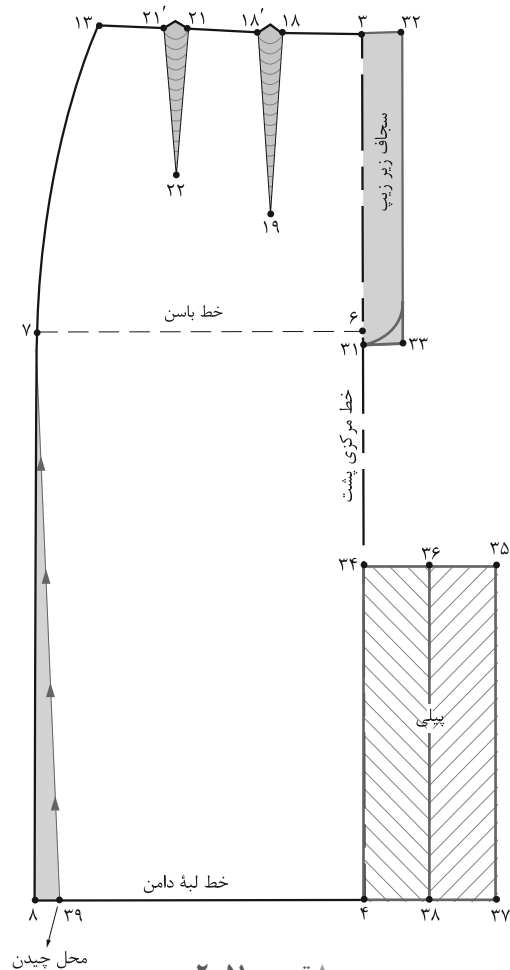
فعالیت عملی ۱۷

- الگوهای اساس دامن کلوش را ترسیم کرده و آنها را با یکدیگر مقایسه کنید و به موارد زیر پاسخ دهید:
- میزان گشادی هر کدام از کلوش ها از کدام قسمت اندام شروع می شود؟ (فاصله بین خط کمر تا لبه دامن)
- چه قسمتهایی از الگو روی اریب، بی راه و راستای پارچه قرار می گیرد؟ آیا باید در الگو تغییر به وجود آید؟

▲ تصویر ۲-۵۰

به تصویر (۲-۵۰) با دقت نگاه کنید، پیلی های دامن چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟
آیا می توانید قسمت های مختلف پیلی ها را نام ببرید؟

▲ تصویر ۲-۵۱

مرحله ۱

■ از الگوی اساس دامن رولت کنید.

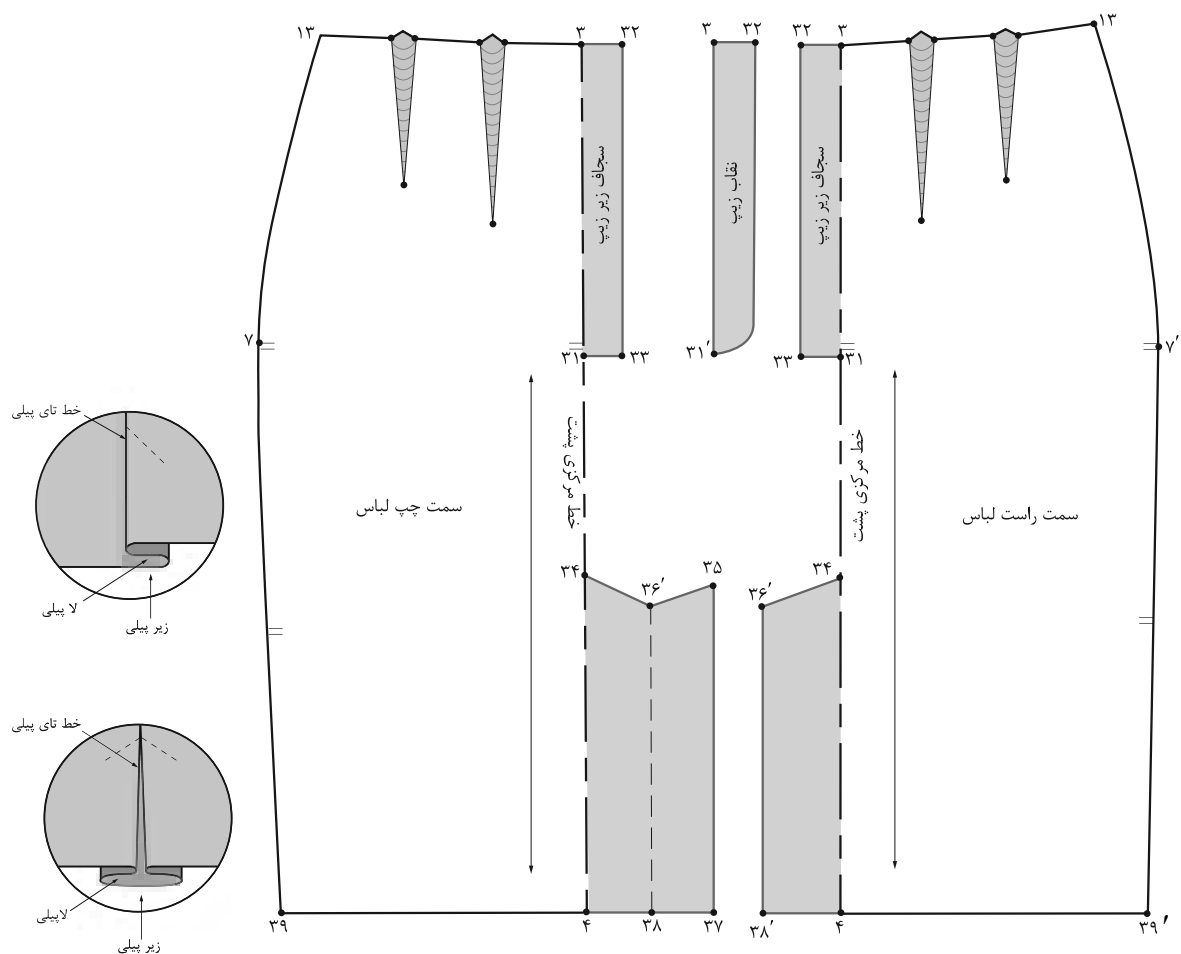
■ روی خط مرکزی پشت، از «نقطه ۴» به اندازه طول چاک پیلی بالا بروید، «نقطه ۳۴» به دست می آید.

■ از «نقطه ۳۴» به اندازه پهنای زیرپیلی و لاپیلی بیرون آمده، «نقطه ۳۵» به دست می آید. (اندازه بستگی به مدل دارد).

■ فاصله «۳۵ → ۳۴» را نصف کرده، «نقطه ۳۶» به دست می آید.

■ از نقاط «۳۵ و ۳۶» خطوط موازی با خط مرکزی پشت رسم کرده، نقاط «۳۷ و ۳۸» به دست می آید.

■ برای تنگ تر شدن لبه دامن از نقاط «۸ و ۸'» به اندازه دلخواه (بستگی به مدل دارد) داخل شده نقاط «۳۹ و ۳۹'» به دست می آید (تصویر ۲-۵۱).

▲ تصویر ۵۲-۲

مرحله ۱

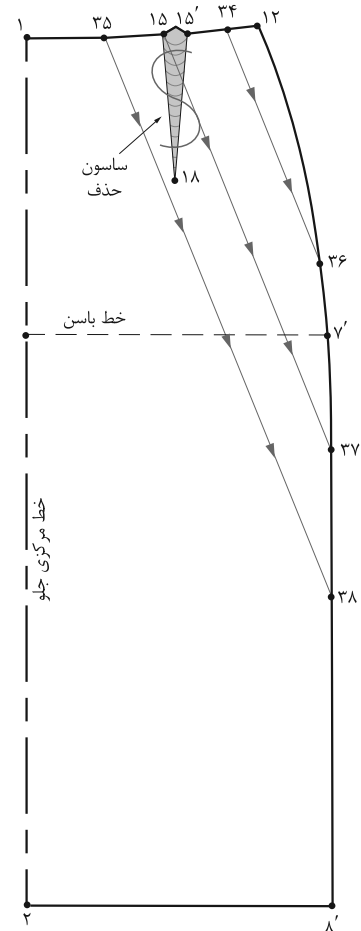
■ علامت موازنه، راستای پارچه و نقاط موازنه را روی الگو رسم کنید.

فعالیت عملی ۱۸

- با در نظر گرفتن الگوی ترسیم شده موارد ذیل را بررسی کنید.
- با توجه به تصویر الگو (۵۲-۲) اگر بخواهید چاک پیلی به صورت یک طرفه روی الگو باشد، کدام الگو را انتخاب می کنید؟
- اگر بخواهید پیلی دوطرفه داشته باشید کدام الگو را انتخاب می کنید؟
- در پیلی یک طرفه، پیلی دوطرفه و چاک پیلی، زیر پیلی و لاپیلی آنها چه تفاوتی در ترسیم الگو پیدا می کند؟

▲ تصویر ۲-۵۳

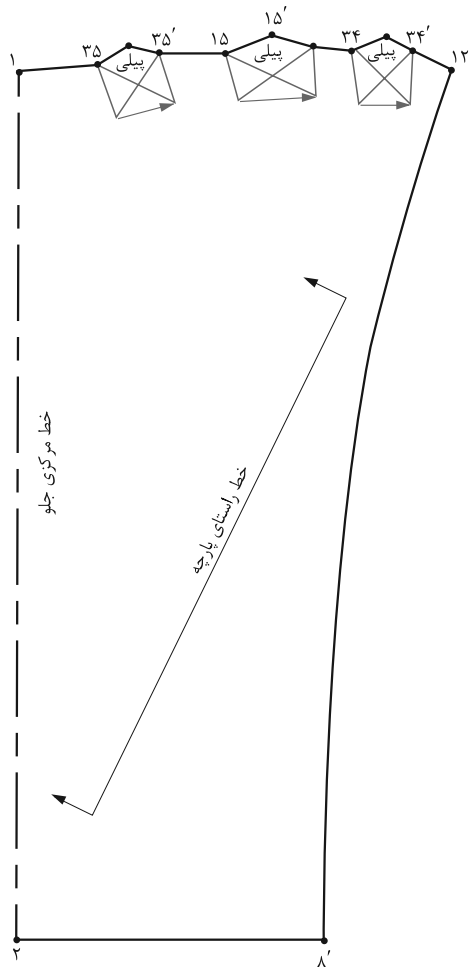
▲ تصویر ۲-۵۴

مرحله ۱

- محل شروع پیلی در کمر «۳۵ و ۱۵' و ۳۴» است.
  - از «نقطه ۱۲» در خط پهلوی جلو، انتهای پیلی‌ها را علامت‌گذاری کرده نقاط «۳۶، ۳۷ و ۳۸» به دست می‌آید.
- (تصویر ۲-۵۴).

- از الگوی اساس اولیه دامن رولت کنید.
- روی خط کمر با توجه به مدل، محل شروع پیلی‌ها را روی خط کمر به گونه‌ای علامت‌گذاری کنید تا یکی از خطوط در محل ساسون‌ها قرار بگیرد.

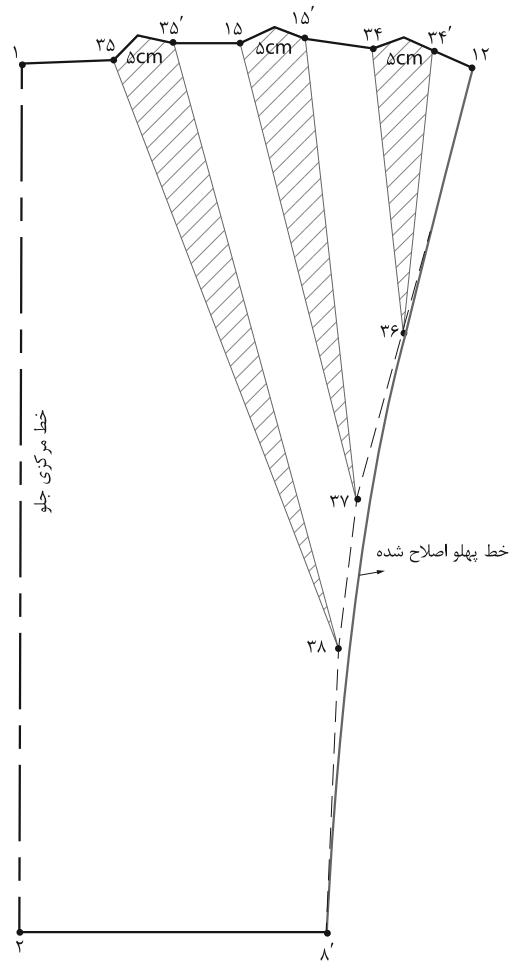

▲ تصویر ۲-۵۶

مرحله ۳

- در صورتی که الگو پیلای دار باشد (به جاپین) پیلای ها را به سمت پهلوها «تا» کرده و روی خط کمر را رولت کنید (تصویر ۲-۵۶).

▲ تصویر ۲-۵۵

مرحله ۲

- خطوط رسم شده را از سمت خط کمر به سمت خط پهلوی قیچی کنید.
- نقاط چیده شده به اندازه دلخواه (بستگی به مدل) اوزمان دهید.
- در الگوی پشت عیناً الگوی جلو عمل کنید.
- خطوط پهلوی جلو و پشت را دوباره رسم و اصلاح کنید (تصویر ۲-۵۵).

فعالیت عملی ۱۹

- با توجه به الگوی ترسیم شده دامن خمره‌ای پاسخ دهید:
- چرا خطوط کمر جلو و پشت را برای ترسیم پیلای ها «تا» می‌کنیم؟

تمرین مرحله ۲

۱- با توجه به شکل روبه‌رو به سؤالات پاسخ دهید:

● فاصله ۱→۳ چگونه به دست می‌آید؟

.....

● فاصله ۱→۲ چگونه به دست می‌آید؟

.....

● فاصله ۹→۱۰ برابر است با

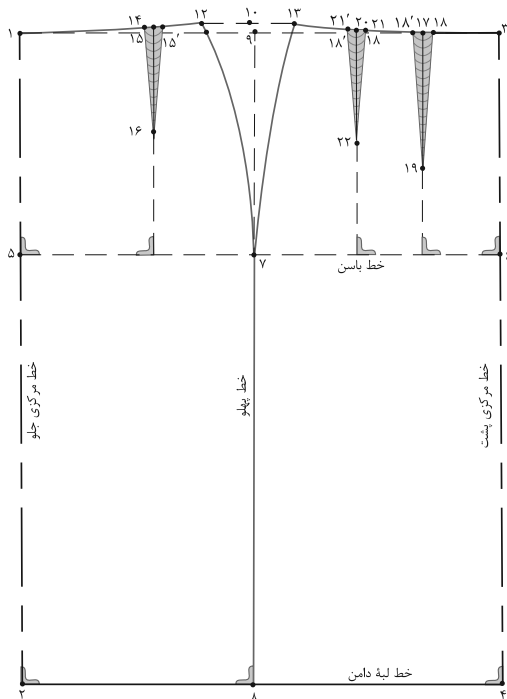
.....

● طول ساسون جلو (۱۴→۱۶) برابر است با

.....

● طول ساسون پشت (۱۷→۱۹) برابر است با

.....

۲- علائم قراردادی موضوعات زیر را رسم کنید.

● علامت موازنه قطعات الگو

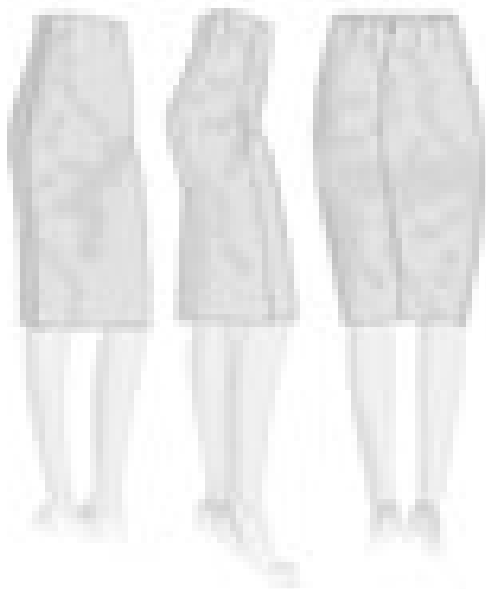
● علامت گونیا

● علامت حذف ساسون

● راستای پارچه دولای بسته

● علامت پیلی

پاترون دامن

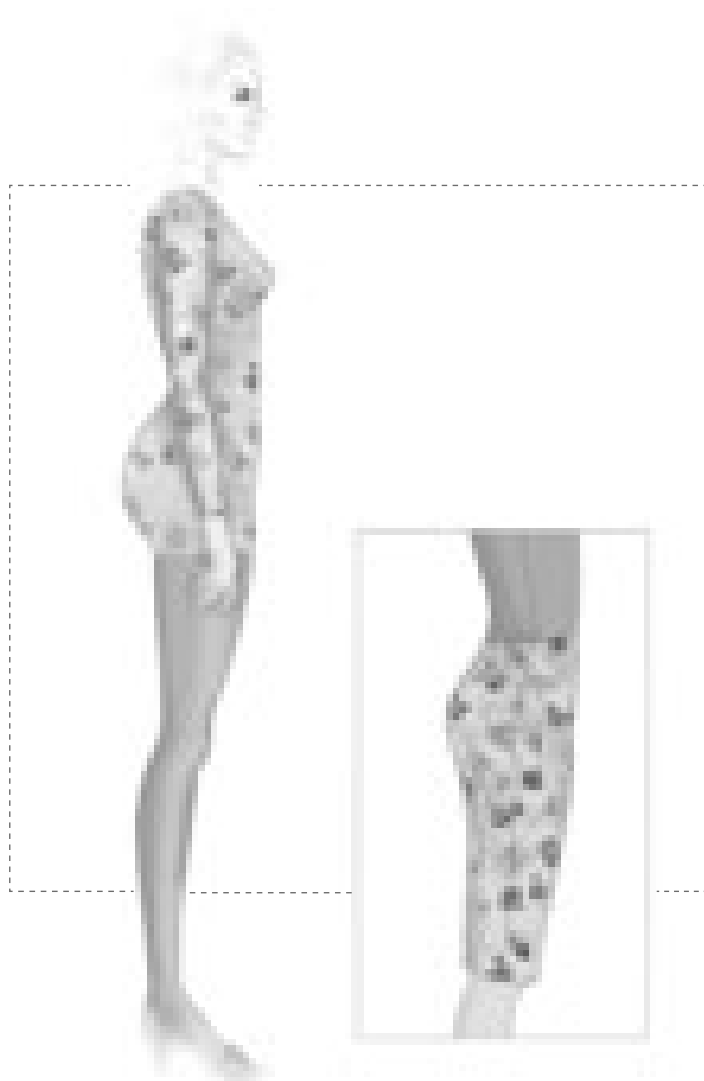
- ▲ تصویر ۵۷-۲
- اکنون با توجه به الگوی ترسیم شده اساس دامن موارد ذیل را بررسی کنید:
- پس از ترسیم الگوی اساس دامن، جهت شناسایی اشکالات احتمالی اندام چه باید کرد؟
- در هنگام قرار دادن الگو برای تهیه پاترون و در پوشیدن آن به نکات زیر دقت کنید.
- چلوار سفید ضخیم تک رنگ برای تهیه پاترون
  - راه‌های تار پارچه روی خطوط مرکزی جلو و پشت کاملاً عمود با کف زمین
  - لبه‌های دامن و افت پارچه بدون کشیدگی روی اندام
  - علامت گذاری خطوط مرکزی جلو و پشت، باسن، پهلوها، ساسون و علائم موازنه با استفاده از کاربن و رولت خیاطی
  - وصل قطعات پاترون بریده شده به وسیله بخیه‌های درشت ماشین دوخت
  - انتقال کلیه تغییرات پاترون به الگوی دامن

گفت‌وگو کنید

فعالیت عملی ۲۰

- در گروه‌های کلاسی، با توجه به الگوی ترسیم شده اساس دامن به موارد ذیل پاسخ دهید.
- در کدام قسمت‌های پاترون دامن، اشکالات اندامی دیده می‌شود؟
- برای رفع اشکالات عیوب اندامی در قسمت دامن چه روش‌هایی پیشنهاد می‌کنید؟

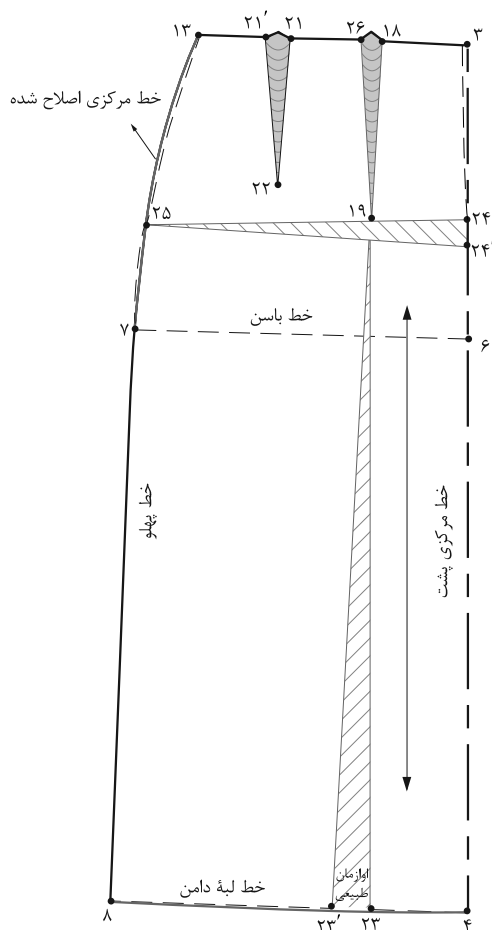
مواد و ابزار: خط‌کش منحنی و بلند، کاغذ پوستی و سفید تحریری، سوزن ته‌گرد، سوزن بلند مخصوص پارچه، کاربن، رولت خیاطی.

▲ تصویر ۲-۵۸ با توجه به شکل (۲-۵۸) ویژگی‌های اندام این افراد چیست؟
 به نظر شما برای رفع عیوب اندامی این افراد، کدام قسمت‌های الگو باید تغییر کند؟
 علت: معمولاً افرادی که باسن بزرگ دارند، خط مرکزی پشت به سمت بالا کشیده می‌شود.

فعالیت عملی ۲۱

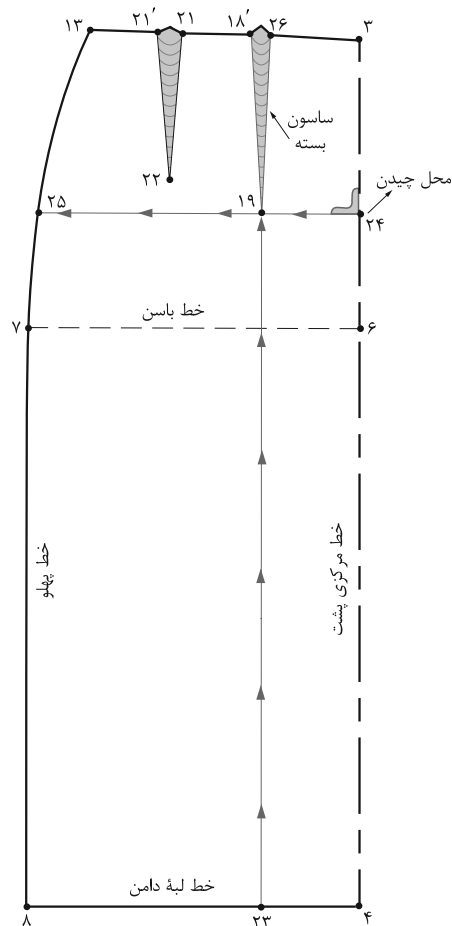
- با توجه به فرم‌های اندامی و عیوب آنها موارد ذیل را بررسی کنید:
- راه حل پیشنهادی شما برای رفع عیوب این اندام چیست؟
- آیا الزاماً این افراد چاق هستند؟ در صورت منفی بودن جواب ویژگی‌های این اندام چیست؟

▲ تصویر ۶۰-۲

مرحله ۲

- «خط ۲۳→۱۹» را قیچی کرده و پهنای ساسون پشت را به اندازه «۱ سانتی متر» ببندید تا اوازمان لبه دامن به وجود آید.
- ساسون جدید پشت = ۱۸ → ۱۹ → ۲۶
- خط «۲۴ → ۲۵» را به اندازه‌ای که در پاترون دامن باز شده اوازمان دهید.
- خطوط مرکزی پشت، پهلو و لبه دامن را اصلاح کنید. (تصویر ۶۰-۲)

▲ تصویر ۵۹-۲

مرحله ۱

- راه حل: برای رفع عیوب این اندام باید دامن کمی فون و خط مرکزی پشت بلندتر شود.
- از انتهای ساسون پشت «نقطه ۱۹» خطی موازی با مرکز پشت رسم کرده «نقطه ۲۳» به دست می‌آید.
- از انتهای ساسون پشت «نقطه ۱۹» خطی موازی با لبه دامن رسم کرده نقاط ۲۴ و ۲۵ به دست می‌آید. (تصویر ۵۹-۲)

فعالیت عملی ۲۲

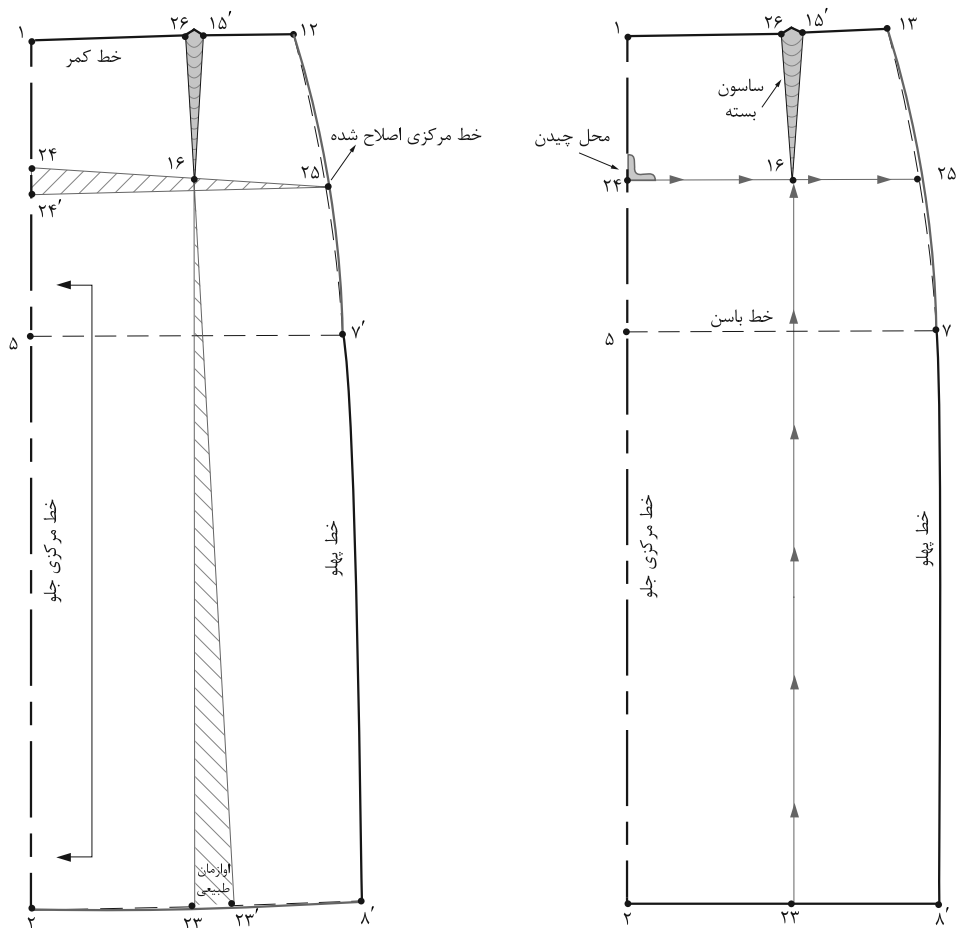
- الگوی اساس دامن برای فردی با باسن بزرگ را ترسیم کرده و رفع عیوب اندامی آن را برطرف کنید.

▲ تصویر ۲-۶۱

با توجه به شکل (۲-۶۱) ویژگی‌های اندام این افراد چیست؟

علت: معمولاً افرادی که شکم برآمده دارند، خط مرکزی جلو به سمت بالا کشیده می‌شود و قد جلو کوتاه است.

▲ تصویر ۶۲-۲

راه حل: برای رفع عیوب این اندام مانند باسن بزرگ انجام دهید، با این تفاوت که از انتهای یکی از سازون ها در قسمت جلوی دامن اوزمان دهید.

■ خط مرکزی جلو «۲۴'→۱» را روی خط مستقیم نگه دارید (تصویر ۶۲-۲).

گفت و گو کنید

فعالیت عملی ۲۳

در گروه های کلاسی با توجه به الگوی ترسیم شده به موارد زیر پاسخ دهید.

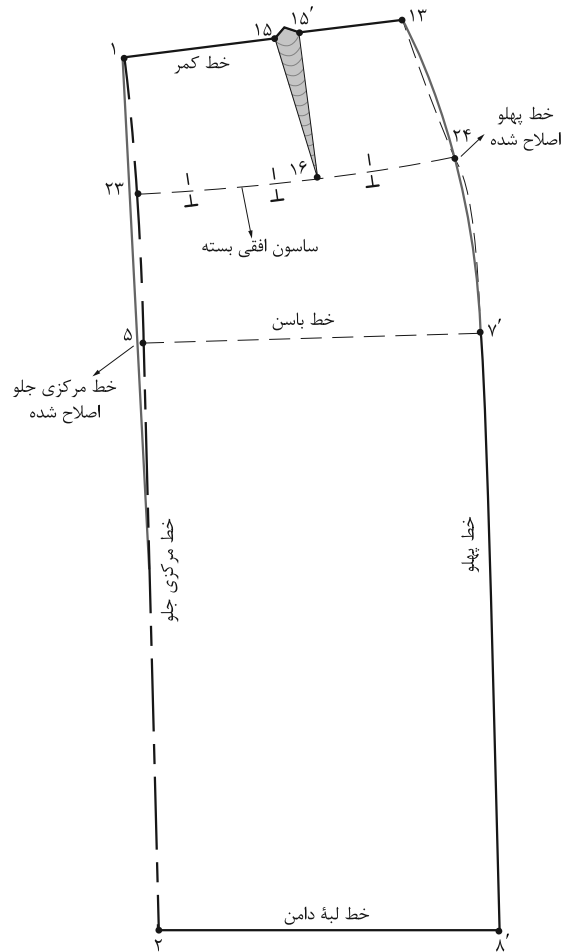
- در صورتی که افرادی دارای شکم بزرگ با برآمدگی زیاد هستند، چه روش های دیگری برای رفع عیوب این اندام پیشنهاد می کنید؟
- آیا روش پیشنهادی برای شکم بزرگ با برآمدگی زیاد را می توان برای الگوی باسن بزرگ با برآمدگی زیاد استفاده کرد؟
- الگوهای پیشنهادی برای شکم بزرگ با برآمدگی زیاد و باسن بزرگ با برآمدگی زیاد را ترسیم کنید.

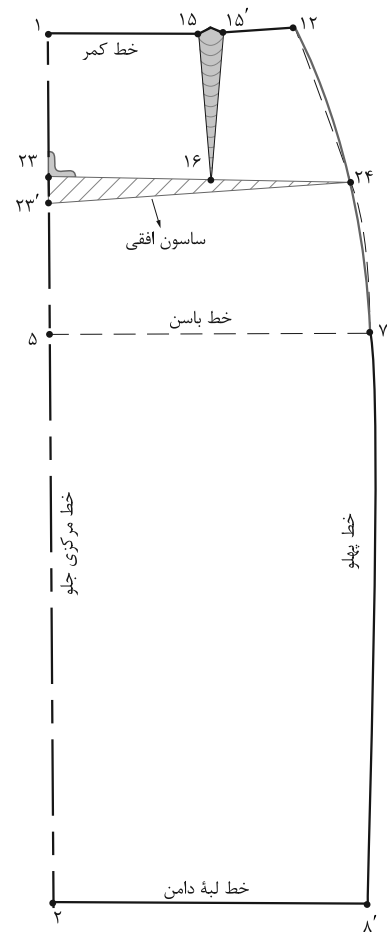
▲ تصویر ۲-۶۳

با توجه به شکل (۲-۶۳) ویژگی‌های اندام این افراد چیست؟
 به نظر شما برای رفع عیوب اندامی این افراد، کدام قسمت‌های الگو باید تغییر کند؟
علت: قد دامن در قسمت خط مرکزی جلو بلند است و لبه دامن در خط مرکز افتادگی دارد.

▲ تصویر ۲-۶۵

▲ تصویر ۲-۶۴

مرحله ۲

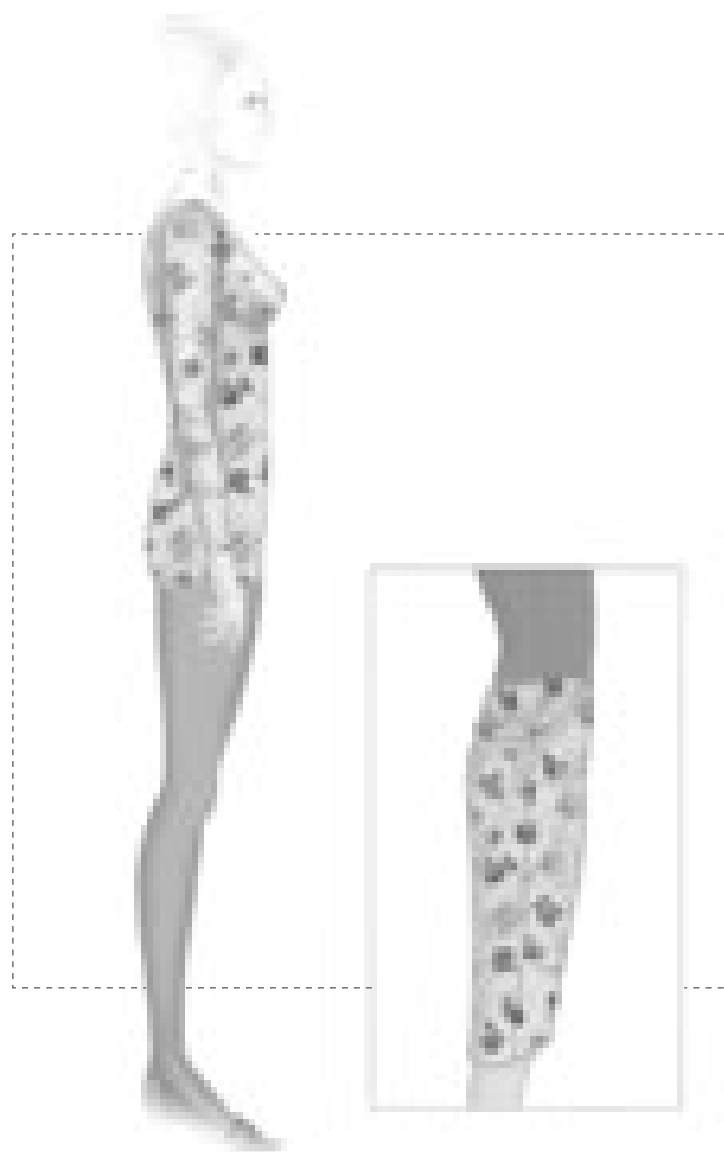
- ساسون افقی « $23' \rightarrow 24' \rightarrow 23$ » را ببندید و خطوط مرکزی جلو، پهلوی را اصلاح کنید. (تصویر ۲-۶۵)

مرحله ۱

- راه حل: برای رفع عیوب، از انتهای پنس جلو، خطی به موازات لبه دامن رسم کرده تا نقاط « 23 و « 24 » به دست آید.
- با توجه به اندازه‌ای که پاترون در قد جلو بلند است، این اندازه را یادداشت کرده از «نقطه 23 » پایین آمده تا «نقطه $23'$ » به دست آید. (تصویر ۲-۶۴)

فعالیت عملی ۲۴

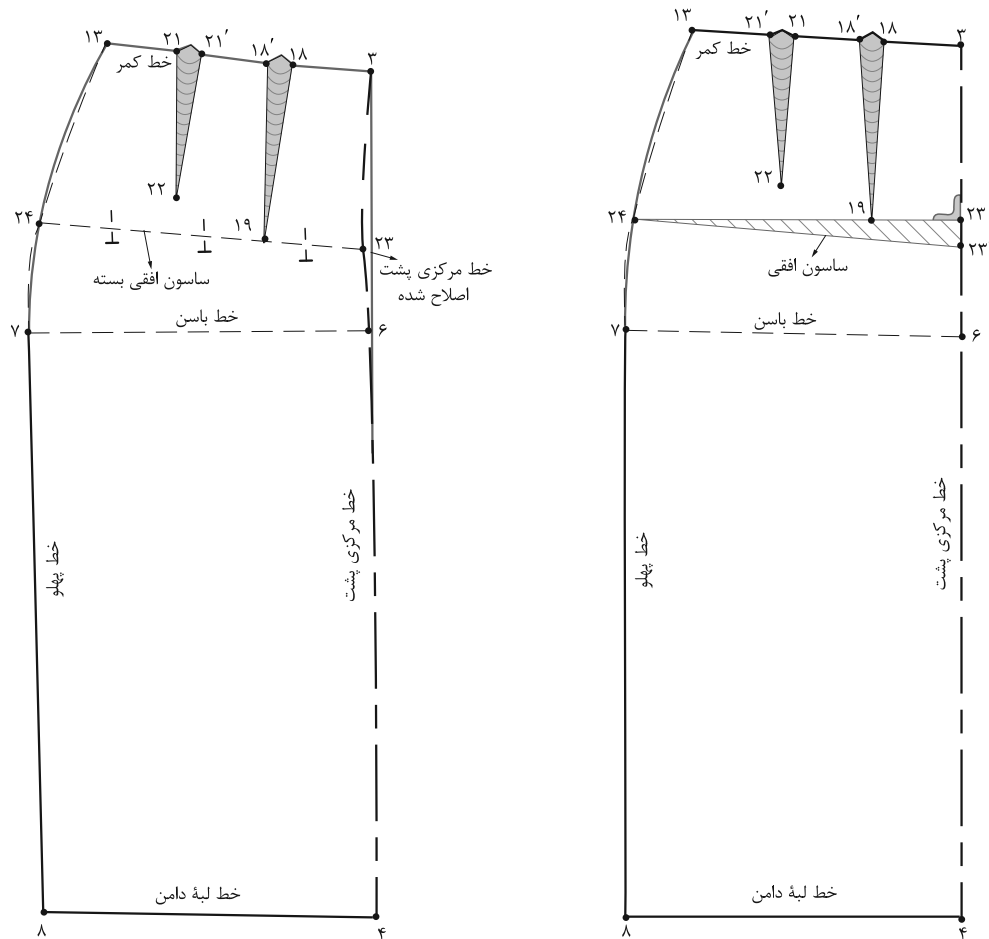
با توجه به رفع عیوب قد جلوی کوتاه موارد ذیل را بررسی کنید: ● راه حل پیشنهادی شما برای رفع این عیوب اندامی چیست؟

▲ تصویر ۲-۶۶

با توجه به شکل (۲-۶۶) ویژگی‌های اندام این افراد چیست؟

علت: قد دامن در قسمت خط مرکزی پشت به علت داشتن باسن صاف بلند است، در این حالت دامن به سمت جلو متمایل می‌شود.

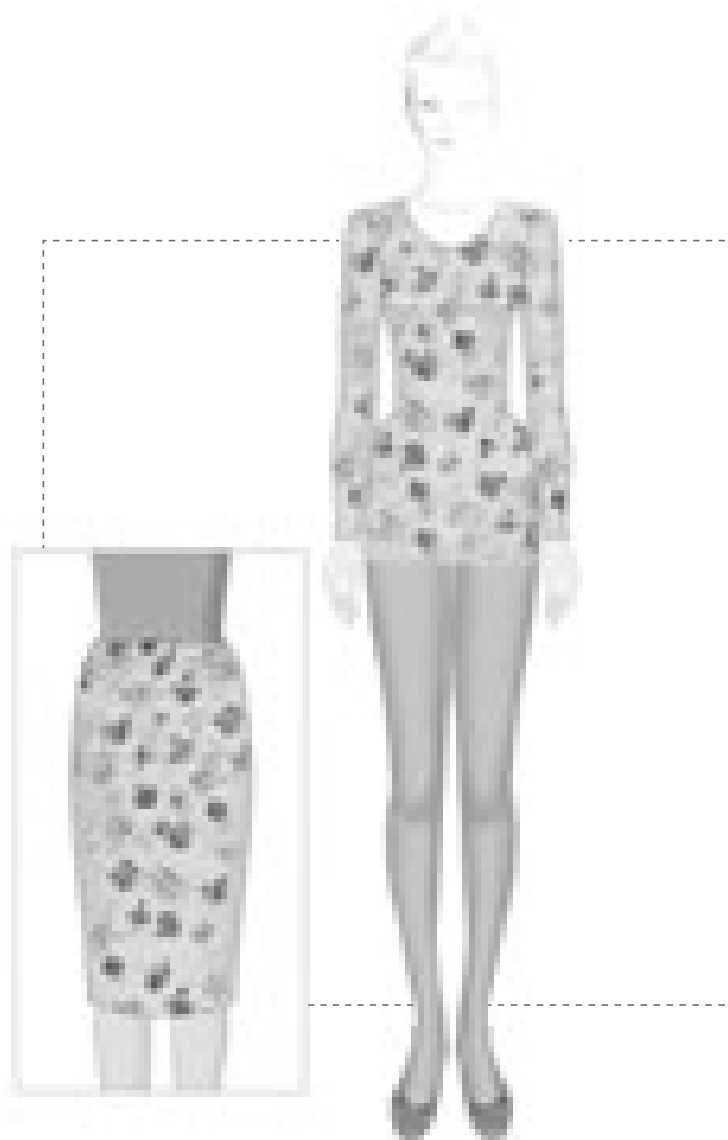
▲ تصویر ۶۷-۲

مراحل ترسیم ساسون افقی را انجام دهید (تصویر ۶۷-۲).

راه حل: برای رفع عیوب این اندام مانند قد جلوی کوتاه انجام دهید، با این تفاوت که از انتهای پنس بزرگ پشت

فعالیت عملی ۲۵

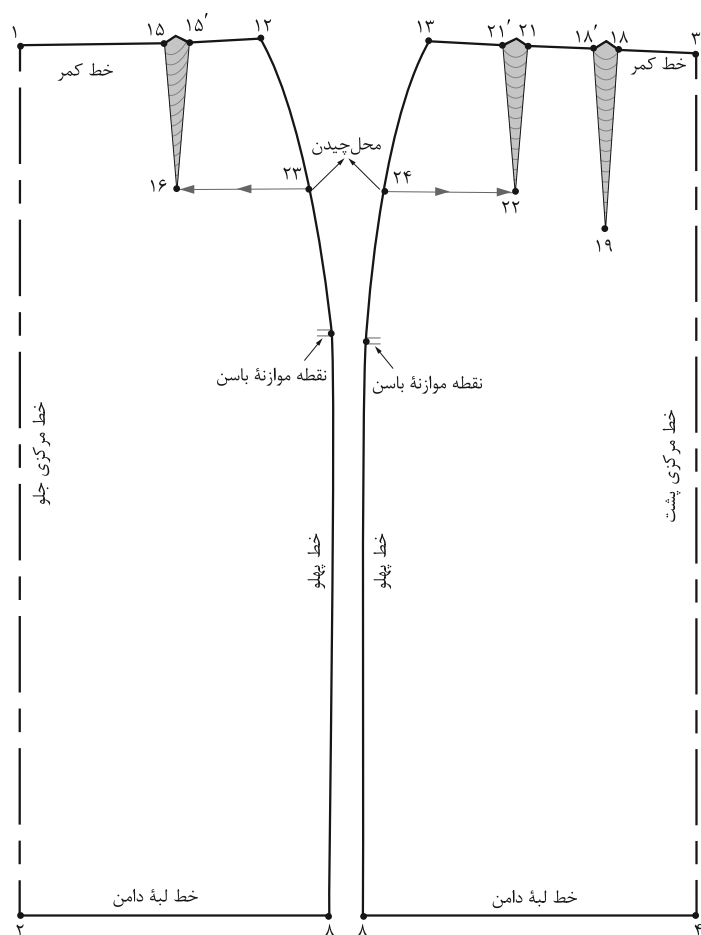
- راه حل پیشنهادی شما برای رفع عیوب اندامی چیست؟
- همان طور که در تصاویر (۶۷-۲) ملاحظه می کنید، مراحل رفع عیوب مانند قد جلوی کوتاه است.

▲ تصویر ۲-۶۸

با توجه به شکل (۲-۶۸) ویژگی‌های اندام این افراد چیست؟

علت: افرادی که برجستگی زیاد در قسمت پهلوها و باسن کوچک دارند، پاترون در قسمت باسن کوچک کشیده شده و پارچه کیس می‌خورد. لبهٔ دامن ناصاف است.

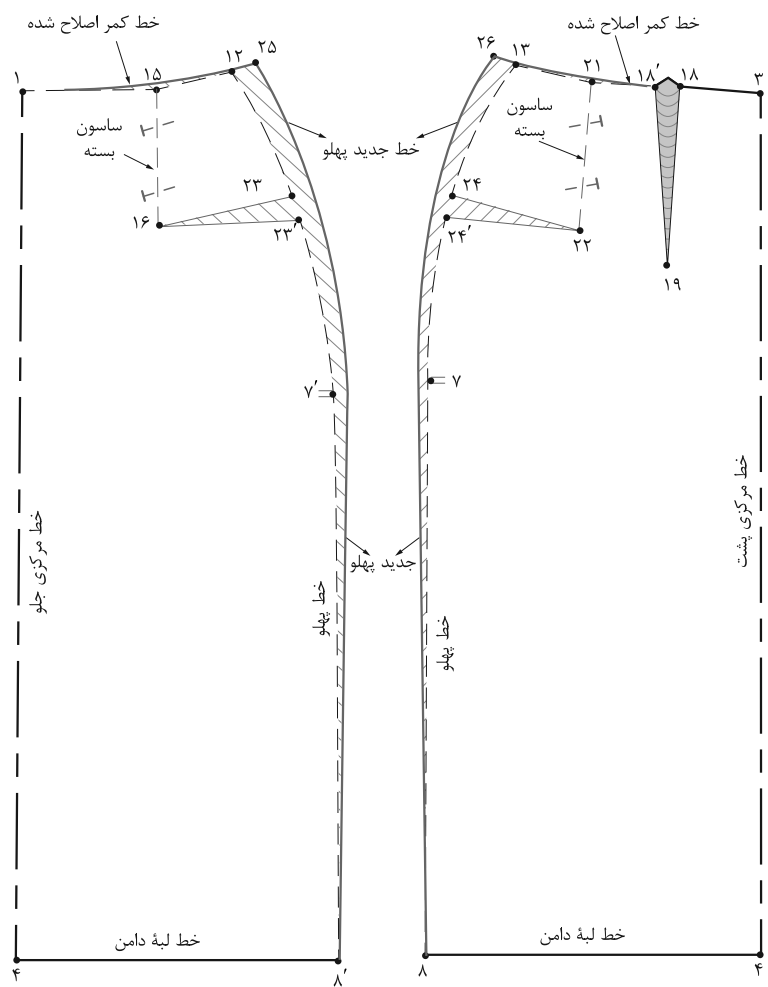

▲ تصویر ۶۹-۲

مرحله ۱

■ از نقاط «۲۳ و ۲۴» الگو را به سمت نقاط «۱۶ و ۲۲» قیچی کنید (تصویر ۶۹-۲).

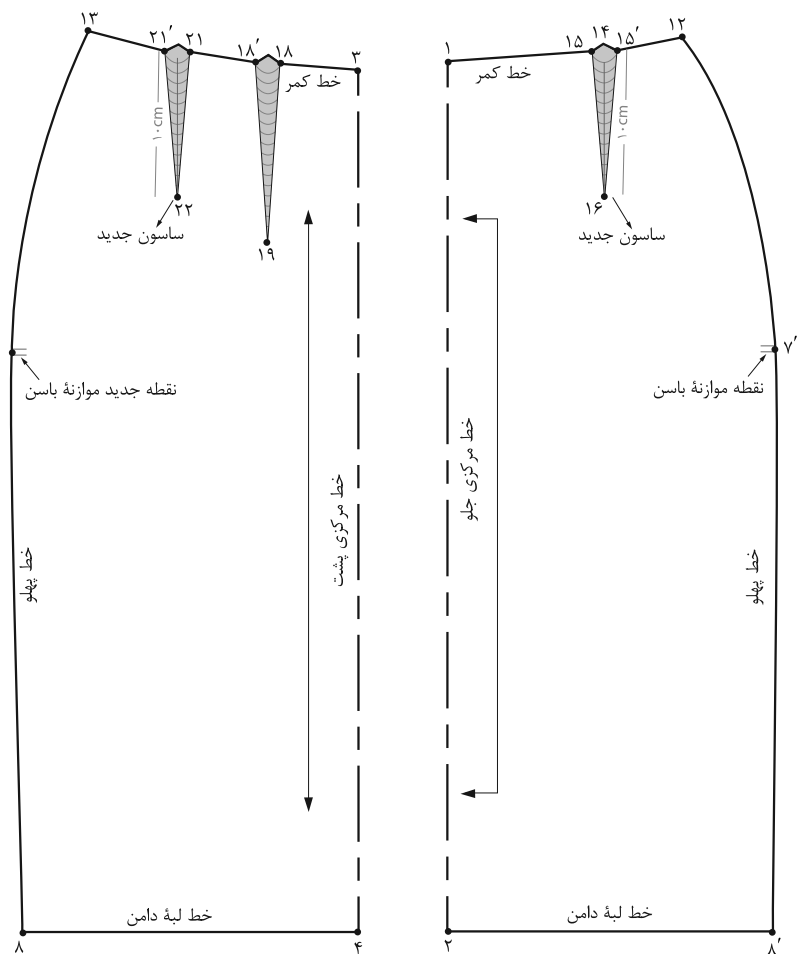
راه حل: از انتهای ساسون های جلو و پشت نقاط «۱۶ و ۲۲» خطی به موازات لبه دامن رسم کرده تا نقاط «۲۳ و ۲۴» به دست آید.

▲ تصویر ۷۰-۲

مرحله ۲

- بیرون آمده، نقاط «۲۵ و ۲۶» به دست می آید.
- خطوط کمر و پهلوها را به وسیله خط کش مخصوص اصلاح کنید (تصویر ۷۰-۲).
- ساسون‌های «۱۵→۱۶→۱۵'» و «۲۱→۲۲→۲۱'» را به اندازه‌ای که در پاترون باز کرده‌اید، ببندید.
- سپس به اندازه‌ای که ساسون‌ها را بسته‌اید، از نقاط «۱۲ و ۱۳»

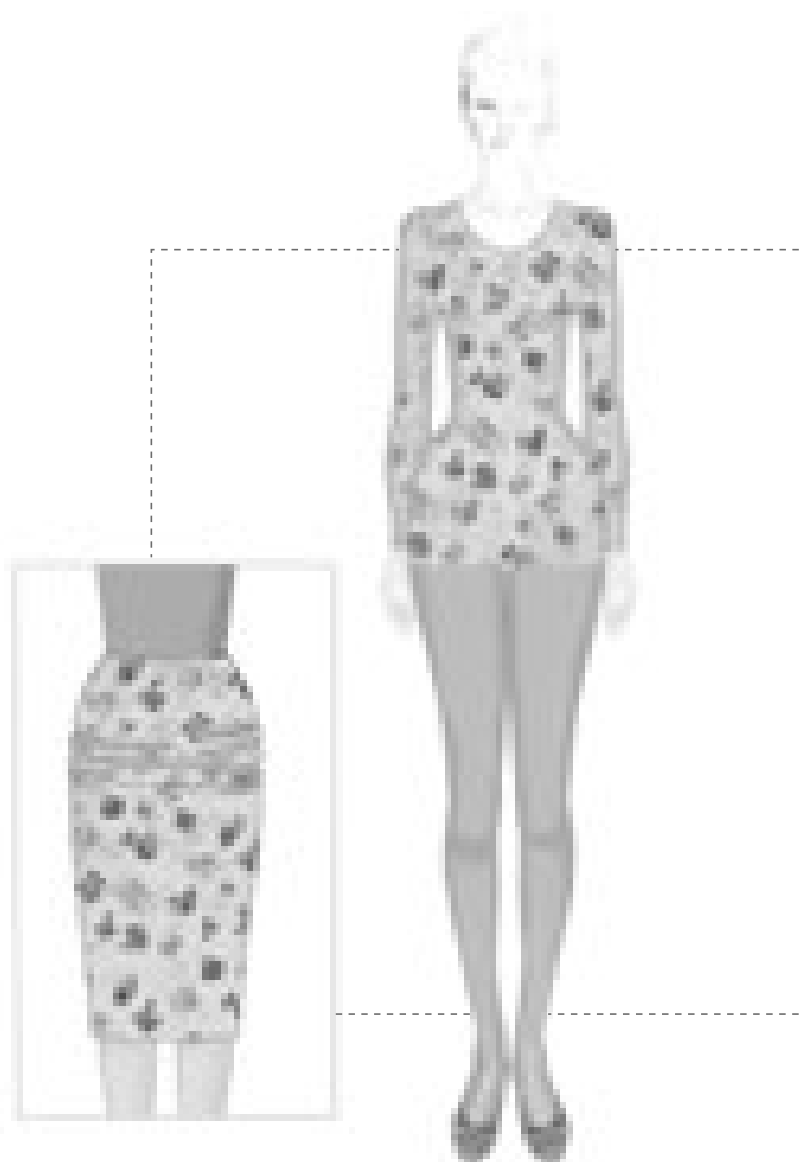
▲ تصویر ۷۱-۲

مرحله ۳

■ در محل قبلی ساقون های جلو و پشت، ساقون های جدید را رسم کنید (تصویر ۷۱-۲).

فعالیت عملی ۲۶

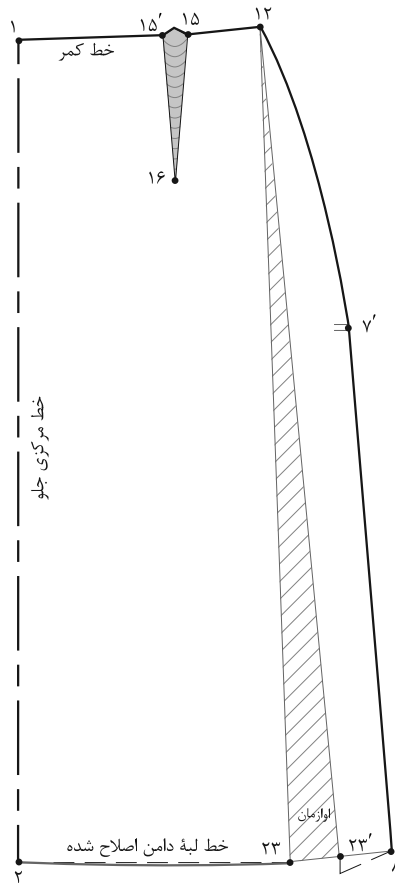
- رفع عیوب اندام با برجستگی زیاد پهلوها را روی پاترون انجام داده و به الگوی اساس منتقل کنید.

▲ تصویر ۲-۷۲

با توجه به شکل (۲-۷۲) ویژگی‌های اندام این افراد چیست؟
چه تفاوتی بین باسن پهن و عریض با باسن بزرگ وجود دارد؟
علت: پهن بودن باسن بزرگ باعث کشیدگی افقی محیط اطراف پارچه دامن می‌شود.

▲ تصویر ۷۳-۲

مرحله ۱

■ خط « $۲۳ \rightarrow ۲۳'$ » را به اندازه‌ای که در پاترون دامن باز شده اوازمان دهید.

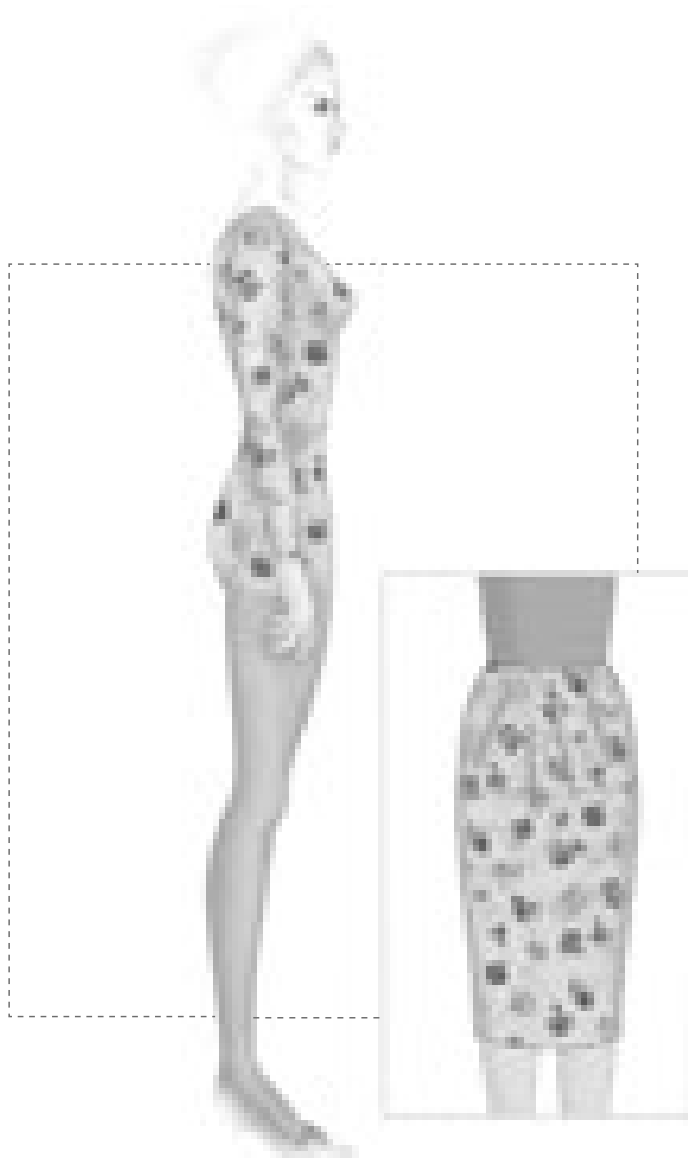
■ خط لبه دامن را اصلاح کنید. (تصویر ۷۳-۲)

راه حل: روی خط کمر «نقطه ۱۲» خطی موازی با خط مرکزی جلو تا لبه دامن رسم کنید، خط « $۱۲ \rightarrow ۲۳$ » خط اوازمان است.

■ از لبه دامن خط « $۱۲ \rightarrow ۲۳$ » را به طرف خط کمر قیچی کنید.

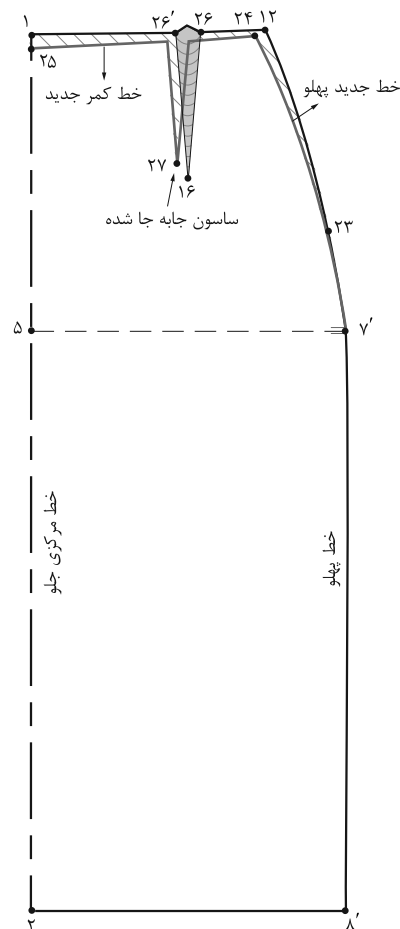
فعالیت عملی ۲۷

- راه حل پیشنهاد شما برای رفع عیوب این اندام چیست؟
- آیا این افراد در قسمت پهلوها و کشاله ران چاق هستند؟

▲ تصویر ۲-۷۴

با توجه به شکل (۲-۷۴) ویژگی‌های اندام این افراد چیست؟
به نظر شما برای رفع عیوب اندامی این افراد کدام قسمت‌های الگو باید تغییر کند؟
علت: فرورفتگی شکم است، به همین دلیل در خطوط مرکزی جلو و دور کمر اضافه دارد و ساسون در جای اصلی قرار نمی‌گیرد.

▲ تصویر ۷۵-۲

مرحله ۱

راه حل: روی خط کمر از «نقطه ۱۲» به اندازه‌ای که در پهلوی پایین آمده «نقطه ۲۳» به دست می‌آید.

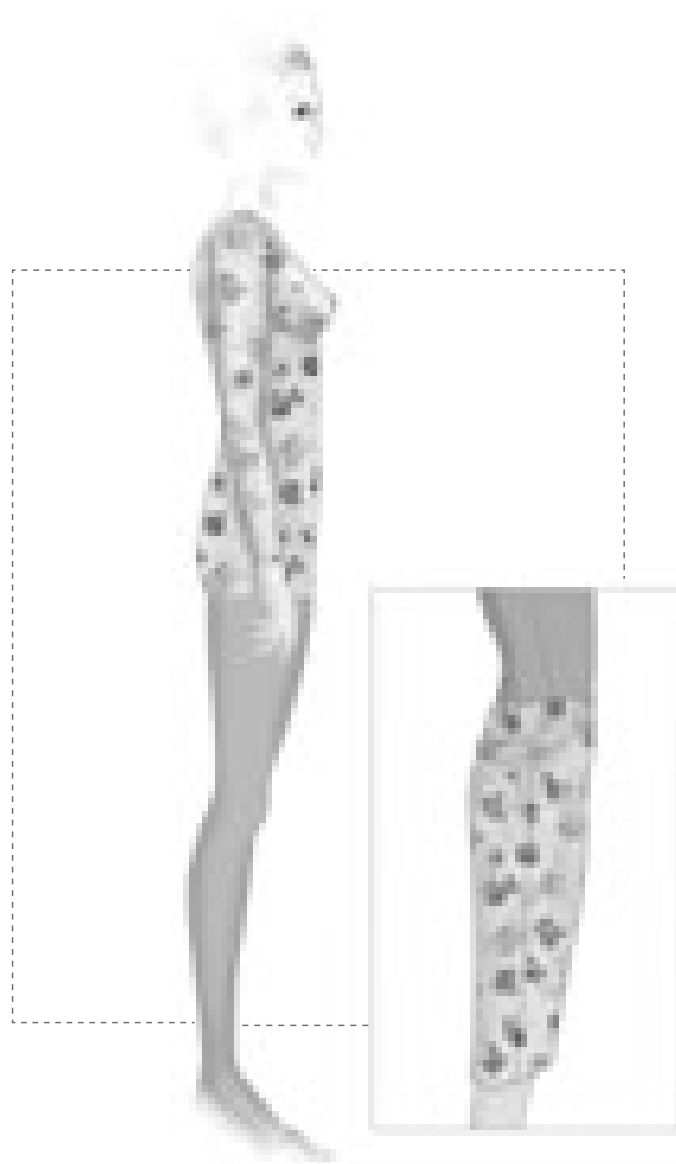
■ روی خط کمر از «نقطه ۱۲» به اندازه‌ای که گشادی کمر گرفته شده، داخل شده «نقطه ۲۴» به دست می‌آید.

■ روی خط کمر از «نقطه ۱» به اندازه‌ای که قد جلو اضافی

بوده «نقطه ۲۵» به دست می‌آید.

■ نقاط «۲۵» و «۲۴» و «۲۳» را با خط کش به یکدیگر وصل کنید.

■ روی خط کمر تقسیمات مربوط به ترسیم ساقون جلو را انجام دهید (ساقون جابه جا می‌شود) ساقون «۲۶'→۲۷→۲۶» را ترسیم کنید (تصویر ۷۵-۲).

▲ تصویر ۲-۷۶

با توجه به شکل (۲-۷۶) ویژگی‌های اندام این افراد چیست؟

علت: به علت صاف بودن باسن، فضای اضافی از کمر تا لبه دامن وجود دارد، افتادگی خط مرکزی پشت و قرار نگرفتن ساسون‌ها در مکان اصلی از اشکالات این اندام است.

■ الگو در خطوط پهلوی در مکان اصلی قرار ندارد.

مرحله ۱

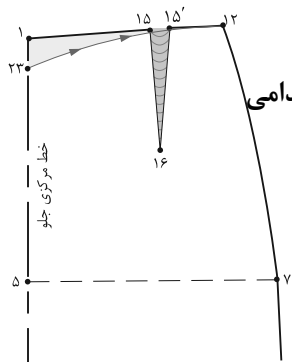
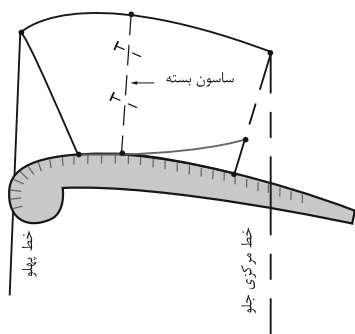
راه حل: برای رفع عيوب اين اندام تقريباً مانند رفع عيوب شکم فرورفته انجام دهيد، با اين تفاوت که گشادي از کمر

۲۸ فعالیت عملی

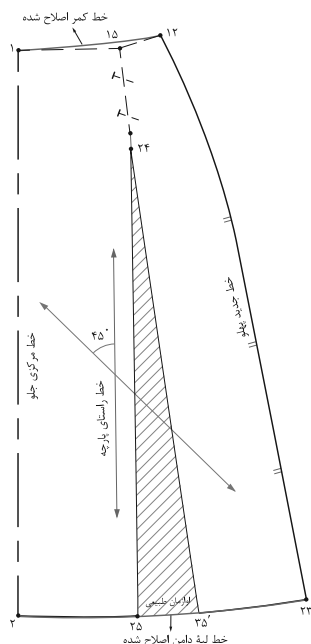
- راه حل پیشنهادی شما برای رفع عیوب اندامی این افراد چیست؟

- چرا برعکس شکم صاف و فرورفته از پهلوی الگو پشت، کم نشده و از خط مرکزی پشت کم شده است؟

تمرین مرحله ۳

۱- با توجه به تصویر روبه رو رفع عیوب اندامی آن را روی الگو ترسیم کنید.

۲- با توجه به تصویر روبه رو این الگوی رفع عیوب شده متعلق به کدام ویژگی اندامی است؟

● مرحله بعدی این الگو را ترسیم کنید.

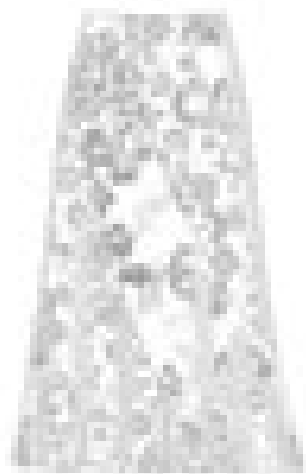
۳- جمله‌های زیر را به دقت بخوانید، مقابل جمله‌های صحیح کلمه درست و مقابل جمله‌های غلط کلمه نادرست و در زیر آن جمله صحیح را بنویسید.

● ضخامت و نوع جنس پارچه در تهیه پاترون اهمیتی ندارد.

● خطوط الگو مانند: باسن، لبه دامن علامت گذاری نمی شود.

● تغییرات روی الگو پاترون دامن به جایی منتقل نمی شود.

● هدف از دوخت پاترون پوشیدن آن است.

مکان: کارگاه الگو زمان: ۳ ساعت

با توجه به تصویر بالا الگوی دامن را با اندازه‌های زیر ترسیم کنید:

دور کمر: ۷۶ سانتی‌متر   بلندی باسن: ۲۱ سانتی‌متر
دور باسن: ۱۰۰ سانتی‌متر   قد دامن: ۶۵ سانتی‌متر

- ترسیم علائم قراردادی روی الگوی دامن
- انجام محاسبات اولیه جهت ترسیم کادر اساس دامن
- گونیا کردن خطوط عرضی و طولی در ترسیم الگوی اساس دامن (خط کمر، باسن، لبه دامن)
- رسم خطوط پهلوی در ترسیم الگوی اساس دامن
- رسم ساسون‌های جلو و پشت در مکان‌های اصلی، الگوی اساس دامن
- بستن ساسون‌های کمر و اصلاح و فرم دادن به خط کمر
- ترسیم الگوی نوار کمر دامن
- ترسیم پیلی در جلوی دامن

مواد مصرفی: مداد HB، پاک‌کن، مداد رنگی، تراش، کاغذ برش (سفید تحریری، پوستی)، سوزن ته گرد
ابزار: خط‌کش مدرج، گونیای مدرج، ماشین حساب، متر، خط‌کش ماری، پرگار، خط‌کش مخصوص پهلوی دامن
تجهیزات: میز الگوسازی ۷۰×۱۰۰ سانتی‌متر، میز نور ۸۰×۱۰۰ سانتی‌متر، صندلی، تخته وایت برد